

ÉLETTÜNK

XXIX. évf. 1. szám (29. Jahrg. Nr. 1.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1997. január

CSERHÁTI FERENC (München):

Sürgető feladatok az újévre!

Karácsony és Újév táján nekem úgy tűnt, hogy hirtelen ránk köszöntött a béke arany korszaka, a Pax aurea, a bibliai „Sálom”, az emberek testvériségének az a korszaka, amelyben mindenki mindenivel törődik. Úgy tűnt, mintha egy pillanatra mindenki elásta volna a csatabárdot és a legnagyobb figyelmességgel, szeretettel, jóakarattal közeledne embertársa felé. Ismerős és ismeretlen, ellenség és barát igyekezett kifejezni jókívánságait. Kellemes ünnepeket és boldog újeszédőt kívánt a szülő és gyermek, az igazgató és az alkalmazott, az állam vezetője, a polgármester, az újság, közte az európai magyar katolikusok lapja, a rádió, a tévé, a római pápa, a püspök, a pap... Valamennyi azt kívánta nekem és nekünk, kedves Olvasó, hogy a jövőben szerencsésen, baj nélkül, egészségesen és boldogan éljünk...

S aztán, ha elmúlik Karácsony, Újév és Vízkereszt, kezdődik — folytatódik — megszokott taposómalom életünk, a küzdelem, a harc, ismét dzsungel lesz a város, aki bírja marja, marakodunk a koncon, a kutya se törődik velünk, mi se másokkal. Mindenkinek megvan a maga baja. A többség legfeljebb hasznót várna, húzna mások igyekezetéből, és alig gondol arra, hogy ő is tehetne valamit másokért, a közösségért, speciálisan egyházunkért és magyarságunkért, fenntartó és üdvözlő értékeinkért ősi örökségünkért, krisztusi hitünkért, édesapáink és édesanyáink nyelvi és kulturális hagyatékáért.

Igy atomizálódunk és fogyunk idekint és odahaza. Fogyunk Erdélyben, Dél- és Felvidéken, Keleten és Nyugaton, és válnunk elsősorban Amerikában és Európában valamennyi nemzeti kisebbségünk kihálásának ösmintájává. Fel kell ocsúdnunk dermesztő álmunkból, Nyugaton önsíránkozó emigráns mártíromságunkból, küzdelemben elfáradt letargiánkából, fásultságunkból, reménytelenségünkől és vállalnunk kell apáink és anyáink létben tartó értékeit: elsősorban a kereszténységet, nyelvünket, kultúránkat. Egy demográfiai tanulmány végeredménye: „A magyarság csak úgy maradhat meg, ha visszatér a keresztény családeszméhez, a keresztény világnézet erkölcsiéhez, és vállalja a gyermekneveléssel járó áldozatot”.

Befogadó országaink lehetőséget adnak a továbbélésre, de erőszakkal nem fognak életben tartani bennünket, sem

gondoskodó állami, sem nagylelkű egyházi szerveink. Nekünk kell akarnunk, összefognunk, közösséget képeznünk és ebben közreműködnünk és dolgoznunk. A nyugati magyarságnak és ebben a katolikus magyaroknak nem lehet hitvallása: mi nem vagyunk se franciák, se németek, se osztrákok, se belgák, se hollandok, se svédek, se angolok, se magyarok, se katolikusok, se reformátusok, mi egyszerűen jó emberek vagyunk, de egyiket sem gyakoroljuk! Nyugati közösségeinkben ma már nem elegendő héberkorba összegyűlni, esetleg millecentenáriumi ünnepelni nyakra-főre, meg himnuszt énekelni derűre-borúra. Ma Mártonokra és Áronokra van szükség, akik nemcsak sírányoznak, hanem az Úrhoz imádkozva bátran színt vallanak: „Uram, ha népednek még szüksége van rám, nem vonakodom a munkától. 1442.

Márton Áron egykori püspöki szózata máig sem veszített időszerűségéből. Jól lehet erdélyi híveihez intézte, de az a nyugati magyarság megmaradásának is kulcsa: „Minden nap szűkebb lett a mindennapi kenyér és bizonytalanabb a jövő. Kívül-belül sötétség környékezett meg, s a lelkeken nyugtalanság és bizonytalanság vett erőt. A hitetlenség és babonák terjesztői serény tevékenységbe kezdtek, hiszen remélhették, hogy bőranatásuk lesz ilyen körülmények között. S hogy megkísérlésünk teljes legyen, megjelentek a lélekkufárok is, akik a nélkülözésektől elkínzott híveinknek kenyeret ajánlanak fel, ha ősi hitüket megtagadják. Ezekkel a tényekkel, amikor Isten ügyében fáradozunk, nyíltan szembe kell néznünk. Ez pedig azt jelenti, hogy a hívó ember nem érheti be azzal, ha a templomban együtt van az áldoztató rácsnál az úr és a szolga. Hitünk parancsa, hogy a templomon kívül az életben is testvérek maradjunk, egymás sorsa iránt érdeklődjünk és egymás terhet közös megértésben hordozzuk. Az Isten felé vezető tudat mindenki számára kell feltárnom, egyengetnem és kívánatosá tennem. Meg kell tanulnunk, hogy egymásért munkát vállaljunk és tudjunk együtt dolgozni az élet minden területén. A válaszfalakat, amelyeket emberi rövidlátás, hiúság vagy érdek emelt testvér és testvér közé, így lehet lassanként eltüntetni és a krisztusi testvériséget jóakarattal megvalósítani”.

Ma sokunkat elkápráztat a csillogó arany, a pénz és élvezet, meg szex. Közben pedig teljesen elfelejtünk élni, egymásnak örvendezni, otthon építeni, közösségünkben, talán éppen a magyar egyházi közösségekben. Ma sok ideológia és kulturális áramlat kínálja magát, boldogságot, sikert és szabadságot ígérve. De nem képesek megjelölni az élet valódi célját — hangoztatta II. János Pál pápa Győrött, a szentmiséjére összegyűlt mintegy százezres hívőcsereg előtt és így folytatta: „Egyedül Krisztus az Út, az Igazság és az Élet. Krisztus nemcsak az üdvösség útját mutatta meg,

hanem ezt mondta: „Aki hisz bennem, annak örök élete van”.

Korunkban, amikor sokan minden valót egyformának vélik; amikor Jézus Krisztust a többi vallásalapítóval és történelmi nagysággal egy szinten emlegetik; egy olyan korban, amelyben még a keresztények közül is többen a krisztusi tanításból csak azokat a kijelentéseket és követelményeket csipegetik ki, amelyek nekik tetszenek, s minden egyebet tudomásul sem akarnak venni; ma, amikor egyesek Jézust és az ő evangéliumát csak mély pszichológiai östapasztalatlannak akarják feltüntetni; amikor mindenki azt hisz, amit akar és kedvére válogat a vallási tanítások tarka piacán, akkor különösen és égetően fontos, hogy emlékeztünkbe idézzük a teljes igazságot a názáreti Jézusról, aki történelmileg azonosítható valóságos ember ugyan, de ugyanakkor Krisztus, az Isten Fölkentje, az Isten Fia, valóságos Isten, „a világ egyetlen üdvözlője tegnap, ma és mindörökké ugyanaz” (TMA, 39). Fel kell idéznünk és emlékeznünk kell arra, hogy Jézus Krisztus minden egyes ember és együtt véve az egész emberiség célja és középpontja, a történelem és az egész univerzum mindenható ura, aki a csapongó ideológiák és változó erőviszonyok között is az egyetlen szuverén hatalom, aki előtt feltétlenül térdet kell hajtánunk, ha jólétet és üdvösséget akarunk.

Az idegenben, hazánktól, ill. óhazánktól távol, újhazánkban, amikor magyar egyházi közösséget alkotunk, akkor a magunkkal hozott, vagy a szüleinktől kapott szentistváni örökség szellemében keressük Krisztussal a jólétet és üdvösséget, mert nyelvünk, családjunk, származásunk, kultúránk és egyebek közös szálaival kötődünk egymáshoz. „Azt kívánom, hogy egyre jobban erősítsétek meg a barátság és az együttműködés érzelmeit Magyarországon polgáraival, és ezzel az országgal, amelyhez a mély kulturális kötelékeken kívül közös örökségetek, a vallási értékekhez való ragaszkodás fűz titeket”. Ez a pápai köszöntés Győrött elsősorban a hazánkba érkezett osztrák és német zarándokoknak szólt, de mennyivel inkább nekünk, akik a magyar róna tájairól sodródtunk idegenbe. Örizzünk és ápolnunk kell magyarságunkat és fennmaradásunk legnagyobb biztosítékát, a krisztusi hitet, mert ez jólétünk és boldogulásunk alapja: „Ha az Úr nem építi a házat, az építők hiába fáradoznak” (Zsolt 127/126, 2). Krisztussal viszont, aki Velünk az Isten, üdvösséget nyerünk és a jövő nemzedék is vallhatja majd Vörösmartyval: „Annyi balszerencse közt, oly sok vizsály után, megfogva bár, de törve nem, él nemzet a hazán”.

Arról van itt szó, hogy megújítsuk hitünket Krisztusban, aki az út, az igazság és az élet. Magyar közösségeink megújulása is Nyugaton, az európai népek családjában, csak akkor következik be, ha itt is „buzgó imádság epedez százez-

Imaszándékok

JANUÁRRA

1.

Imádkozzunk, hogy a keresztény felekezetek az őket összekötő valóságokat erősítsék.

Örvendetes tény, hogy a keresztény felekezetek, „harcos szembenállása” — nem beszélve az egymás elleni valóságos harcokról, háborúkról — ma már történelem. Valójában a felekezeti-valási háborúk hatalmi háborúk voltak, esetleg a kiváltó ok lehetett a vallási különbség.

Ha megnézzük közelebbről, a felekezetek hitének nagyrésze közös, sokkal kisebb a ’különbözés’. Jó, ha az ember azon orientálódik, amit Jézus mondott, nem pedig időbeli vezető emberek véleményén vagy meggyőződésén.

Jézus mindig újra hangsúlyozta: „Legyetek egyek...” Ennek az egységtörekvésnek mindig újra meg kell felelni, ezt újból kell kezdeni, közeledni kell egymáshoz. Szerencsére sok híd áll rendelkezésünkre: a bennünket összekötő valóságok területei, amelyeken mindnyájan otthon vagyunk. A közös hitet, szeretetet s többek között az egységre szóló, azt valósító reményt kell — állandó imádsággal is — erősíteni.

2.

Imádkozzunk a megkereszteltekért: életükkel tegyenek tanúságot a világ megmentéséért Krisztusban.

Krisztus eljött, hogy megmentse a világot. A kérdés az, hogy a világban élők akarják-e saját megmentésüket Krisztus által? Jézus senkit sem fog akarata ellenére mennybe vinni. A régi és igaz mondas szerint „Isten megteremtett minket (földünkkel együtt) és Jézus megváltott minket közreműködésünk nélkül, de nem üdvözülhetünk együttműködés nélkül”. Az első az akarat az örök cél felismerése után.

A „kapun” beléptünk — legtöbben ismét közreműködésünk nélkül —: megkaptuk a keresztiséget, ezzel Isten gyermekeivé váltunk. Ezt kell életünk folyamán hitre, ismeretre akarati döntésekre, végül tanúságtételre váltanunk.

Isten elvárja tőlünk: szent Fia szavai és tettei alapján imádkozzunk mindazokért, akik — akármilyen ok(ok)ból — nem fogadják el Jézus tanítását, megváltói művét, Isten feléjük irányuló szeretetét...

Fejős Ottó

rek ajakán”. Fel kell ismernünk, hogy a szabadságnak, amelyért őseink annyi áldozatot hoztak, szakadatlanul küzdöttek és vérüket ontották, annak a szabadságnak és minden más szabadságnak egyetlen neve van: Jézus Krisztus, Szent István erre a sziklára építette országát, mert szerette hazáját, később őseink az ő nevéért és nevében küzdöttek: Hunyadi, Kapisztrán, Rákóczi, az aradiak... Ha szeretjük hazánkat és népünket, szabadságot és jólétet kívánunk neki, akkor meg kell nyitnunk a kapukat Krisztus előtt.

ÚJÉVI ÉNEK

*Amaz ó-esztendő
Amint elrepüle,
Emez új-esztendő
Ismét visszajöve.*

*Derengjen felettünk
Ez új év csillaga,
Csillagok csillaga,
Angyalok angyala!*

(Népelek)

TÖKÉS LÁSZLÓ, erdélyi református püspök:

Jövők védelmében

Nemrég *Balczó András* járt minálunk, Nagyváradon. Szégyenszemre, kivételes világhírét megcsúfoló érdektelenség fogadta jöttét. Csupán emberi szereténységéhez volt fogható a lanyha fogadtatás. Pedig élete és családja példájával, no meg cselekedetek által hiteles bizonyágtételével akartuk építeni talajvesztett tanuló ifjúságunkat.

Annak előtte a *Nemzetközi Család-Év* keretében került sor tartalmas megbeszélésekre Szent László király városában, a Magyarok Világszövetségének pártfogásával. Kezdeti lelkesedésünk jócskán megcsappant annak láttán, hogy mennyire gyér az érdeklődés egyéni és nemzeti jobblétünk eme kiemelt fontosságú ügye iránt.

Az előrebocsátott példák lehangoló tanulságaival egybehangzó, *negatív üzenetet* hordoznak már évek óta egyházunk összegező jellegű születési- és halálozási statisztikái. Tekintsük csupán Nagyvárad és a Partium — a Részek — néhány múlt évi, vonatkozó adatát.

1994-ben Nagyvárad nyolc gyülekezetében eltemettünk összesen 588 személyt, és megkereszteltünk 309 kisdetet. A halál nyeresége: 279 lélek.

A híres-nevezetes *Nagyszalonta* református hajdúivadékainak lélekszáma az elmúlt esztendőben, természetesnek nevezett apadás folytán 92-vel csappant: a 187 halott feletti gyászunkat mindössze 95 újszülött iránti örömünk enyhítette.

A mindezeig el nem vándorolt hős *temesvári* gyülekezetben a 103 temetésre 42 keresztes jutott: a veszteség 61.

A tovább idézhető, *végzetlen számok* arra vallanak, hogy az utódállamok magyarsága népesedés dolgában az utóbbi évek folyamán gyors ütemben felzárkózott az önpusztítás terén élen járó anyaországához. Ha semmi másban nem is, de ebben a vonatkozásban mindenképpen egyetemes nemzeti sajátosságról beszélhetünk — olyannyira, hogy még az emberemlékezet óta mindenkor pozitív mérleget mutató katolikus Csíkbán és Gyergyóban is fogyatkozó irányt vetett a szaporulat.

A beszédes számbavételt senki ne vegye „*síránkozásnak*”. Noha a szenttelen valóságához alkalmazott „*reálpolitikai*” érzéketlenség türelmetlenül utasítja vissza az *élet és nemzetféltés* „*korszerűt-*

lennek” ítélt megnyilvánulásait, és bosszús ellenérzésekkel hessegeti el a szemelől a „*nemzethalál*” történelmi vízióját — a pusztulás tényeinek láttán mégiscsak jogosultnak kell tartanunk közösségi összetartozásunk megtartó tudatából fakadó súlyos aggodalmainkat. A helyesen értelmezett valóság mégoly leverő képe sem merül ki a meddő „*búsma-gyar*” önsajnálóban — hanem sokkal inkább profétikus figyelmeztetés, maga az „*Isten uja*” arra nézve, hogy miként nem mehet tovább.

A Magyarok Világszövetsége és a Magzatvédő Társaság, a Keresztény Értelmiségiek és az Életvédő Központ, az Erkölc, a Jog, a Teológia és az Orvostudomány tudói, valamennyien életért és emberért Isten előtt felelősséget vállaló szervezet és egyház ezekben az időkben „*könyörtelen*” éleslátással és érző lélekkel köteles a *Nemzet* fölé hajolni, és a megmaradás biztatását hordozó szívhangok és életjelek felfogására érzékeny, kiváló műszerek érzékenységével megvizsgálni: hol a baj és mi a tennivaló.

Nem áltathatjuk magunkat társadalmi, politikai és gazdasági szükségsszerűségek mechanikus determinizmusának áltudományos látszatával. *Nem* kárhöz-tathatjuk magunkat a bölcsesség képében teszelgő tehetetlenségre. A Nemzet tudati és egzisztenciális állapotának benuultságát oktalanság volna akár szociális kényszerűségből, akár fatális végzet-szerűségből „*reálisnak*”, „*adottnak*”, „*magától értetődőnek*” vagy éppen „*változtathatatlanak*” tekintenünk.

Az egész magyar társadalom *összefogására* van szükség. Mozgósítanunk kell a földrajzi, történelmi, közösségi és politikai viszonylatban végletesen szét-töredezett nemzet szunnyadó erőit és maradék vitalitását. A szorongató válság és az adott államhatárok korlátozott kereteiben gondolkozó szűkkeblű állampolitikát az erők egyesítésén alapuló, azon össznemzeti politikai szemléletnek kell felváltania, amelynek megvalósításán és életbe léptetésén az Életvédő Konferencia is fáradozik. A korszakos nemzeti összefogásban egyesülő ész, erő és akarat csakis így rázhatja le magáról a riasztott méreteket öltött életellenes erők „*átokcsúlyát*”.

1995 március 23.

Kaszap István sírjának restaurálásáért

Az ország hívei előtt iközismert, hogy a fiatalon elhunyt Kaszap István sírja szülőhelyén, Székesfehérvárott található a Prohászka Emléktemplom kápolna előtti udvarán. Kaszap István Isten szolgája szeretett volna lenni, de a sorozatos betegségek ezt megakadályozták és 19 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének.

Székesfehérvárott 1916 március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén született. Öten voltak testvérek. István a harmadik gyermek volt. Szülei valóságosan nevelték, a család együtt ment a vásár- és ünnepnap szentmisére. A csisztereknél végezte középiskoláit, kitűnő tanuló volt, lelkes cserkész és sokat olvasott.

Halála után, 1941 október 11-én megkezdtek boldogáavatási eljárását, majd földi maradványait áthelyezték a sóstói temetőből a székesfehérvári Prohászka Emléktemplom külső árkádjai alá. Azóta ott nyugszik. A sok imameghallgatás tényét bizonyítja a mintegy kétezer hálátábla, amit sírja körül elhelyeztek. Az idő viszontagságai azonban nagyon

megviselték a szép sírhelyet. Az árkádot tartó oszlopok annyira nedvesek, hogy lassan szétomlanak. A sír körül közel száz négyzetméteres fal festéke elszennyeződött, újra kellene festeni. Esetleg a két tartóoszlop újraépítésére is szükség lesz. Maga a sírhely szép, fekete márványból készült, amelyet a hívek állandóan virággal díszítenek. A sír lábánál egy ismeretlen adakozó elkészítette Kaszap István ismert arcképét ugyancsak fekete márványból s így mindenkinek emlékezetébe juthat az ő arcképe, mellén a cserkészjelvényvel.

Az eddig elvégzett munkálatok mintegy 930 ezer forintba kerültek, amelyek kiadás a burkolat, csatornajavítás, szigetelés és a szállítás költségeit fedezte. Sajnos, a munkálatokat nem tudjuk folytatni. A restaurálás befejezéséhez még körülbelül 700 ezer forintra lenne szükségünk. Kérjük a Kaszap Istvánt tisztelő híveket, segítsenek anyagilag a feladat megoldásában.

Az adományokat a következő címre kérjük: Prohászka Egyházközség, Kaszap István utca 1, 8000-Székesfehérvár,

Olvassuk együtt a katekizmust!

A január, az új év minden évben elénk hozza a jövőbe vetett bizalom kérdését. A keresztyén embernek az igazi, biztos jövőt egyedül Krisztus adja. Erről beszélgetünk, belemélyedve a katekizmus tanításába. Nagy figyelemmel olvastuk és megpróbáltuk helyesen érteni a 2. fejezetet: Hiszek Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában.

„Amikor elérkezett az idők teljessége, az Isten elküldte a Fiát, aki asszonytól született, és alávetette magát a törvénynek, hogy kiváltson bennünket a törvény szolgaságából és a fogadott fiúságot elnyerjük” (Gal 4,4-5). Ime, ez „Jézus Krisztus, Isten Fia evangéliuma” (Mk 1,1): Isten meglátogatta az ő népet. „Beteljesedett az Ábrahámnak és utódaink tett ígéret. Minden várakozás fölött cselekedett: elküldte az Ő szeretett Fiát” (422.p)

Ez olyan szép, ami alig hihető. Ha az ember komolyan venné, alapjában megváltozna az élete: várakozáson, minden elképzelésen túl tett az Isten, azzal, hogy saját Fiát küldte el, aki emberré lett. Az Isten végtelen, láthatatlan és megfoghatatlan, de Fiában olyan közel jött hozzánk: egészen olyanná lett, mint mi vagyunk. Ezt a titkot csak hittel lehet felfogni és magunkévá tenni, aminek az a célja, hogy mi is elnyerjük az istenfiúságot. Mindez csak úgy lesz a miénk, ha naponta magunkra alkalmazzuk. Ilyen és hasonló gondolatokkal próbáltuk egymást segítve, — elfogadni és erősíteni azt a hitet, amely látszólag alig játszik szerepet az életünkben.

Krisztust a felkelő Naphoz hasonlították már az egyház kezdő századában. Az indián Napimádók minden hajnalban várták a Napfelkeltét és mindnyájan tudták, ha nem teszik és nem köszöntik, „nem kel fel a Nap!”. Nekünk keresztyéneknek a hitünk Jézus Krisztus ismeretében csodálatos: mégsem „ragyog belülről a keresztyén, ha nem Krisztustól fényes”! Ez olyan tapasztalat, mint az indiánoké, a Napfelkelte és az ő imádásuk összetartozik. Jézus inádása ennek az örömhírnek a mindennapok közötti megélése legalább olyan fontos, mint minden együttvéve: az élet, a munka, a család, a haza, a jövő, az igazság és minden ami szent nekünk.

Túl mélyre mentünk, — mondta egy beszélgetőtársunk. Ha Jézus helyét meg akarjuk találni az életünkben, az Isten Fiát oda kell helyezni, ahol Ő van em-

Ungarn. A feladóvevényre kérjük ráírni: Kaszap István sírja.

Kaszap István közvetlenül a halála előtt megígérte, hogy az iránta tanúsított szeretetet viszonzni fogja. Szüleitől így búcsúzott el: „Isten veletek! Oda fölön találkozunk. Ne sírjatok! Mennyei születésnap ez. A jó Isten áldjon meg benneteket”. István sok időt töltött életében az Oltáriszentség előtt. Beszélgetett az Úrral, előadta panaszait és kéréseit. Mindenért köszönetet mondott, a jóért és a szenvedésért is. Mindenben Isten akaratát látta és csak hála hangzott el ajkáról.

A boldogáavatási eljárás megkezdése óta 55 év telt el. Reméljük és bízunk benne, hogy az illetékes egyházi hatóságok döntése értelmében Kaszap Istvánt hamarosan a szentek sorában tisztelhetjük. Ez a hívek kívánsága és óhaja.

Kérjük és várjuk Kaszap István boldogáavatását.

A Kaszap István bizottság

berségünk közepében. „Hiszük és megvalljuk, hogy a Názáreti Jézus, aki Izrael lányától zsidóként született Betlehemben, Nagy Heródes király és I. Augustus császár idejében; ki foglalkozására nézve ács, aki keresztre feszítve Jeruzsálemben halt meg, Poncius Pilátus helytartó alatt, Tibérius császár uralkodása idején, Isten emberre lett örök Fia, aki „Istentől jött”, „leszállt az égből”, „testben jött el”, mert „az Ige testté lett és közöttünk lakozott és láttuk dicsőségét, az Atya Egyszülöttének dicsőségét, akit kegyelem és igazság tölt el... Mindnyájan az Ő teljességéből részesedtünk, kegyelmet kegyelemre halmozva”.

A NAPKELETI BÖLCSEK

Ama csillag után.

*A holdsugaras hideg éjszakán,
Mint egy fehérle, csendes álom,
Úgy vonult el a komoly karaván.
És elől ment a három.*

*A sziklás föld mogorván és kopáron
Feküdt el lábaik alatt.*

*Méltóságos sora a száz tevének
A harmaton halkan haladt.
És mintha fehér árnyak lengenének,
Úgy vonult végig a fehér sereg
A völgyön, ahol nem nőttek virágok,
S a városon, ahol az emberek
Nem virrasztottak és nem énekeltek.
S ahol nem látta őket senkisé.*

*És így suhant el csendesen
Éltre éledt vágya Napkeletnek
Az ezredéves éjszakán.*

Ama csillag után.

Sík Sándor (1889–1963)

Fontosnak tűnik egy fiatal vallomását közölni: „Nekem az előbbi idézet hitem alapjául szolgál. Mindent lehet mondani és mondanak is az emberek, de Jézus Krisztussal kapcsolatban mindenki „kapitulálni” kényszerül, ha becsületes. Akiről ennyi megbízható adatunk van és tettei fedik a szavait, életével bizonyította: hiszek ebben a Krisztusban. Hitem nem szó, hanem az életem, szeretném egész életem folyamán megvallani, vele megélni emberségemet. Szeretném én is meglátni az Ő dicsőségét!”

Az apostolok látták dicsőségét és mi csak a hitünkkel láthatjuk? — kérdezték többen. Akinek hite van, a hit szemével lát mindent. Ővé az örömhír. Átjárja életét annak a valóságos embernek, a történelmi Názáreti Jézusnak a jelenléte, akinek az egyetlenje leszünk. Akkor látjuk meg dicsőségét, ha közöttünk, velünk lakhat, bennünk élhet. Mindez olyan, amit nem lehet bizonyítani, — mondta valaki. Ez igaz, de hitünk valóságra épül, és pedig arra a sziklaszilárd Egyházra, amelynek tagjai vagyunk. „A Szentlélek kegyelmének indítására és az Atya vonzására hiszük és valljuk Jézusról, hogy „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia”. Ennek a Szent Péter által megvallott hitnek a sziklájára építette Krisztus az Ő Egyházát.” (424 p)

Ha az ember a Napba szeretne nézni, biztos talajon kell állnia, hogy annak ragyogása meg ne vakítsa és ne veszítse lába alól a földet, amin áll. Így vagyunk Krisztusba vetett hitünkkel. Csak az a hit maradandó és élő, ami a valóságra épül: a történelmi tényekre és enged a Szentlélek indításának, az Atya vonzásának: nem magában, a világban, hanem Istenben hisz.

Szabó József (Offenburg)

FRANK MIKLÓS:

Igazságosabb és testvériesebb világot!

A MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KAR KÖRLEVELE: „A MAGYAR TÁRSADALOMRÓL” (2.)

„Szociális viszonyok és egészségügy”. Mindjárt bevezetőben meg kell jegyezni, hogy ilyen vonatkozású kérdések megtárgyalása nem szortkózik erre a fejezetre, hanem vörös fonálként végigvonul az egész körlevélen. A helyzetkép felvázolása a növekvő szegénységre és a szociális feszültségek kiéleződésére való utalással kezdődik. Folytatódik néhány társadalmi csoport többszörösen hátrányos helyzetével; ilyenek a munkanélküliek, a gyermekek, a családok, a nyugdíjasok, a roma népesség, a menekültek és hajléktalanok.

Statisztikai adatok következnek a lakosság létszámára és egészségi állapotára vonatkozólag. Eszerint 1981 óta a népesség félmillióval fogyott, gyorsuló ütemben; az átlagos életkor csökken. A várható élettartam a férfiak esetében Európában nálunk a legalacsonyabb (64,8 év). Veszedelmesen romlik a lakosság egészségi állapota. Ennek okai a rossz egészségügyi ellátás mellett az egészségtelen, önkizsákmányoló, önpusztító élet. Az alkoholbetegek száma a kilencvenes években megduplázódott (a felnőtt lakosság 10–12 %-a),

emelkedik a drogfogyasztás és az öngyilkosság, mely a legmagasabb a világon.

A püspökök felpanaszolják a közbiztonság romlását: az elmúlt öt évben megduplázódott a bűnözés és egyre terjed a korrupció. Mindez a felbomlott értékrendre vezethető vissza. Helyreállítása nem egyszerűen rendészeti feladat.

Az egyház ezen a téren is felajánlja együttműködését, hiszen elkötelezett a szegények mellett. Az elszegényedés és jogtalan vagyonszerzés ellen összehangolt és következetes programot kell kidolgozni, meg kell teremteni a szociális piacgazdaságot. Össze kell hangolni az állami segélyezés rendszerét és az ön-

társadalmi kezdeményezéseket, amelyek a veszélyeztetett családok, az alkoholizáltak, a kábítószer-élvezők, az elítéltek, a börtönből szabadultak gondozását vállalják el”.

Ezek az idézetek, amelyek a körlevél különböző témái kapcsán felbukkannak azt bizonyítják, hogy a magyar püspökök tudatában vannak annak, hogy — mint II. János Pál pápa „Centesimus annus” c. körlevelében írja — az egyház „társadalmi üzenete inkább a tettek tanúsága által válik hi'elessé, mintsem szerkezeti egysége és belső logikája miatt. Ez a meggyőződés vezet akkor, amikor a szegények mellé áll...”

Ezt az ismertetést nem tudnánk méltóbban zárni, mint az első fejezet utolsó pontját idézve, mert az kifejezetten hozzánk, hívő keresztényekhez szól:

A felebaráti szeretet áldozathozattal kíván, intézményes vagy egyéni részvételt a másik ember nehézségeiben. Felhívjuk híveinket, papjainkat, egyházközösségeinket és egyházi közösségeinket, valamint minden jóakarátú embert arra, hogy az elesettség, a kirekesztettség, a lecsúszás, az elnyomorodás elleni küzdelemben vállaljanak részt, dolgozzanak ki és valósítsanak meg szociális programokat azokon a helyi szinteken, amelyek élnek és működnek. Különösen nagy a felelősségük azoknak a keresztényeknek, akik országos vagy helyi szinten részt vesznek a közéletben és a politikában.

Az egyetlen elesettet fölemelő, irgalmas szamaritánus az önzetlen és áldozatos felebaráti szeretet mintaképe. Az ilyen a személyes odafigyelés azonban csupán egy-két ember megmentésére alkalmas. Ma viszont olyan tömegben vannak a segítségre szoruló, és mellettük annyira eltörpül a segítők kicsiny csoportja, hogy meg kell találnunk a felebaráti szeretet intézményes, szervezett formáit is, vállalva a szegények érdekeinek képviselését a társadalomban, s a szociális programok kidolgozását és megvalósítását.

Budapest, 1996.

Megjegyzés: 1. A körlevelet a Magyar Katolikus Püspöki Kar megbízásából Gyulay Endre, szeged-csanádi megyéspüspök szerkesztette, mintegy 30, nagyrészt világi szakember közreműködésével.

2. A fenti ismertetés előadás formájában hangzott el, ezért hiányoznak az idézeteknél az oldalszámokra vonatkozó utalások.

A PÁPA ÉS A MÁRTÍRIUM

Egy spanyol újságíró, Juan Arias, aki a pápát csaknem minden útjára elkíséri, könyvet írt, amelyből a tekintélyes „El País” című napilap már részleteket is közölt. Az újságíró állítása szerint a Szentatya utazás közben szeretne meghalni, és nem a római kúriában, ezért vállal annyi utat betegsége ellenére, orvosai és barátai tanácsát figyelmen kívül hagyva. Mivel — írja a spanyol újságíró — az Ali Agca-féle merénylet 1981 május 13-án nem oltotta ki életét s így nem lehetett a hit mártírja, tehát „az apostoli küldetés” mártírja kíván lenni. Emlékeztet a cikk arra is, hogy éppen II. János Pál pápa változtatta meg a mártíromság követelményeit, miszerint elegendő, ha valaki a hit oltárán áldozza életét, s mártírrá lehet anélkül is, hogy klasszikus értelemben vett csodákat vinne véghez. A könyv hamarosan megjelenik. MK

Madridi levél

ÉLETBÖLCSESSÉG MAGYARUL

A magyar olvasóhoz Faludi Ferenc tolmácsolásában jutott el először a spanyol barokk e különös műve, a jezsuita Baltasar Gracián *Oráculo manual*-ja, „Az életbölcesség kézikönyve. Háromszáz aforizma tíz-tizenöt soros kommentárral. A közelmúltban modern fordítása jelent meg Budapesten.

Az újabb magyar lexikonok és irodalomtörténetek tanúsága szerint a mű nem örvendezett nagy megbecsülésnek. A legenyhébb ítélet is „a nagyvilági viselkedés kézikönyvének” minősítette, mások szerint egyenesen „az udvari képmutatás és züllöttség” volt, „az érvényesülést kereső, gátlástalan udvaronchoz” szólt, ami Faludi számára sem volt éppen hízelgő. Végül ő is „elfordult Gracián kiábrándult erkölcsfilozófiájából”, bár ehhez elég hosszú időre volt szüksége: az első részt 1750-ben adta közre, a folytatást 1770–71-ben.

A magyar cím ellenére, — Bölcs és figyelmetes udvari ember, — a szerző nem csak ennek a körnek szánta, fordítója szerint is „jóra akarta emlékeztetni a világ gondjaiba merült elméket” és főleg „fegyvert, oltalmat kívánt a hamis világ ellen adni”.

Graciánt mindenek előtt a felsőbbrendű ember” érdekelte, őt akarta a csapdák teli, mindennapi életben diadalra juttatni. Korántsem vallotta, hogy „a cél szentesíti az eszközt”, de emlékeztetett rá, hogy a jó cél érdekében sok mindent lehet okosan felhasználni. Természetesen csinján: „Élj ravaszsgal, de ne élj vissza vele!”

A felületes olvasó vagy a művet csak másodkézből ismerő előtt a maximálból hidegen számító, hamisan udvarias lény alakja rajzolódhat ki. Kíméletlen világban kell azonban helyét keresnie, olyan társadalomban, melynek erkölcsi felemelkedéséhez aligha van remény. Másrészt az ilyen „bölcs” vagy „bős” utópikus alak, megközelíthető, de mindenben el nem érhető.

A kézikönyv tehát nem hitbuzgalmi olvasmány, sok tanácsa azonban ma is megszívlelendő: „Legyünk tisztességesek. Álljunk mindig az igazság pártján”. — „Járjunk egyenes úton. Szolgáljon mások megbízhatatlansága nekünk ne követendő, hanem óvatosságra intő példáu”. — „Nem szabad könnyen hinni, sem hamar szeretni”. Mások akár modern, amerikai „sikerkalauzban” is megállnák a helyüket: „Ne lépünk fel úgy, hogy kellenél többet várjanak tőlünk”. — „Ne szegődjünk olyanhoz, aki elhomályosíthat, akár mert több, akár mert kevesebb nálunk”. — Óvakodjunk feljebbvalóinkon túlnenni. A fölény mindig ellenszenves, hát még ha fennsőbbség issza meg a levét”.

Istenről, vallásról kevés szó esik. Mesterszabálya azonban ez: „Használjuk az emberi eszközöket, mintha isteniek nem volnának, és az istenieket, mintha emberiek nem volnának”.

Talán nem lesz akkora sikere, mint néhány éve az Egyesült Államokban. Érdemes azonban fel-felütni és elgondolkozni egy-egy tanácsán.

Rónai Zoltán

ÖNÉLETRAJZOT ÍRT A PÁPA

Értesülésünk szerint II. János Pál pápa a nyáron elkészült 70 oldalas önéletrajzával, amelyben főként az ifjúságáról, akkori környezetéről, a Katowice-i évekről és a német megszállás idejéről ír, amikor egy ideig egy vegyi gyárban dolgozott. MTI

SZILVESZTER ÉJSZAKA

Élet az életért

A jelen perc a jövődnék ára,
És a jelent a múlt fizette meg,
Elmúlt egy év, hogy jöhessen a másik.
És én hiába kérdelem, hogy: minek?
Mikor az egyik élet fölmeszel,
A másik élet elnémul s elül.
Milyen bölcsen is rendelték el ezt —
s milyen kegyetlenül!

Ex nihilo

Ó, Isten, teremts hát a semmiből
Új esztendőt nekünk,
Fehér lapot, hogy írjuk végre rá
Igaz történetünk:
A szeretet s a jóság álma.
Hogy akarhassuk, amit szeretünk
S váljék valóra, amit akarunk,
Ó, mert Uram, oly szánandók vagyunk,
Tépd el az okság zord láncolatát
Egy percre csak,
Ebből a csodából
Ki tudja, tán egy szebb világ fakad.
Teremts a Semmiből
Egy gyermeket, egy nem anyjától
letet,
Egy rózsaszálat, nem tövön termettet,
Egy aranyalmát, nem ágról szakadtat,
Valami szentet, meg nem átkozottat,
Valami újat már, valami mást, —
Csak állítsd meg e szörnyű folytatást.
1920 Szilveszter.

Reményik Sándor (1890–1941)

kéntes segélyszervezetek tevékenységét. Elkerülhetetlen a társadalombiztosítás reformja, a munkahelyek teremtése, a családok felemelése.

Mint jeleztük, a körlevél, a szociális viszonyokkal foglalkozó első fejezetén kívül is kitér erre a témára. Így pl. az „Állam és politika” c. fejezetben hangsúlyozza: az államnak „a rászorultakat is támogató opolitikát kell folytatnia”, „hogy mindenkinek biztosítsa az emberhez méltó életet”. A kultúrát tárgyaló fejezetben, a családi élet összefüggésében, az idős emberekről szólva megjegyzi: „Sokuknak az egészségük fenntartásához szükséges gyógyszerekre, a mindennapi élelem beszerzésére sem futja”. Ugyanebben a fejezetben a püspökök örvendetesnek tartják, hogy „számos önkéntes kezdeményezés indult karitatív céllal. Az egyházközségekben az utóbbi néhány évben megkezdődött és megerősödött az öregek, a betegek, a nagycsaládosok és az egyéb rászoruló felkutatása, támogatása. Óriási jelentősége van ezeknek az alulról induló önszervező szerveződéseknek, különösen akkor, amikor az állam egyre kevesebb pénzt fordít a szociálpolitikára. Fontos a szűkölködőkkel való szolidaritás, a nélkülözők támogatása, az így kialakuló közösség”. És néhány oldallal később: „Az államnak támogatnia kell mindazokat az egyházi és

Párizsi levél

II. János Pál már szeptember 21-én Tours-i látogatásával előre jelezte Szent Márton püspök halálának 1600 éves jubileumi évét, amelyet Msgr. Mario Tagliaferrri franciaországi pápai nuncius ünnepi szentmisével nyitott meg november 10-én Toursban, Szent Márton napjának előestéjén, a zsúfoltságig megtelt hatalmas gótikus székesegyházban. Erre a megnyitóra érkezett dr. Konkoly István szombathelyi megyéspüspök 32 pappal és szerzetessel, valamint 75 világi zarándokkal, köztük Szombathely polgármesterével, a város helyőrségi parancsnokával és Vas megye Közgyűlésének elnökével, hogy erősödjenek a két egyházmegye kapcsolata.

Az itteni közvélemény emberemlékezet óta a Savaria — szombathelyi születésű Szent Mártont (316—397) magyar származásának tekinti és csak a műveltek tudják, hogy apja római katona volt. A francia liturgikus könyvek úgy mutatják be, mint megtért magyar katonát. „Szent Márton közös kincsünk... a mi gyermekeink volt, a Tours-iak viszont az ő gyermekei lettek” mondotta többek között ékes latinnyelvű köszöntőjében a szombathelyi egyházfő. Ezt követően, miközben a magyar Himnusz énekeltük, Szent Márton ereklyéit az oltár elé helyezték.

E csodálatos megnyitó ünnepély mellett a szombahelyi zarándokok még két vallásos élményben részesültek, amely ugyan nem volt látványos, de annál meghittebb. Előző nap szentmise a Tours-i bazilika altemplomában Szent Márton sírjánál, illetve másnap Amboise város középkori román stílusú Saint Denis templomában. Ezen a helyen szállt szembe a legenda szerint Szent Márton az ördöggel, rombolta le bálványait és alapította első plébániáját.

E zarándoklat sikeréhez lényegesen hozzájárult de Gerando-Teleki Judit az „Amitieés Touraine-Hongrie” elnöke, aki önzetlenül fáradozik szorosabb kapcsolatokért Szent Márton régi és új földi hazája között.

Párizs, 1996 december

Molnár Ottó

GYERMEKEKNEK

Legkedvesebb gyermekkori élményeim közé tartozik az újévi köszöntés. Jól emlékszem, hogy már napokkal előtte terveztem, kihez is fogok elmenni, és szorgalmasan tanultam a versikéket, az újévi köszöntőt. Rokonaim várták látogatásomat, és számonkérték volna, ha elmaradok. Az újesztendő első óráiban jóleső érzés töltötte el őket amikor békét, egészséget, Isten áldását kívánta számukra egy gyerek. S hogy megelégedésüknek nagyobb nyomatékot adjanak, mindig előkerült pénztárcájukból egy kis édességre való, és a finom süteményeket is sorba kóstolhattam.

A napokban épp azon tűnődtem, milyen kár, hogy ezen a vidéken nem él ez a szokás, hogy hozzám az év első

napján egyetlenegy gyermek sem csöngetett be jókívánságaival. Amint ezen morfondíroztam, hirtelen eszembe jutott valami, amitől egyszerre világossá lett, hogy mennyire tévedek. De hiszen az újévi gyermek és a jókívánság nem is maradt el! Az év első napján azt hallottuk a templomban, hogy aznap kapta a gyermek Jézus a nevét, mely magyarul azt jelenti: Isten a szabadító. A betlehemi gyermek nem feledkezett meg rólunk. Az év kezdetén kopogtat, jelentkezik és nemcsak hogy kívánja, de hozza is nekünk Isten gyarlóságainktól szabadító erejét, barátságát, szeretetét. Ha elfogadjuk, valósággá lesz a kívánság: boldog új évet mindenkinek!

János atya

FIATALOKNAK

Kedves Fiatalok!

A 3. évközi vasárnap ószövetségi olvasmányának főszereplője Jónás próféta. Az Ószövetség egyik „legeredetibb” alakja... „Az Úr másodszer is szólt Jónáshoz: Kelj fel: menj el Ninivébe, a nagy városba”. (ónás 3,1—5.10)

Jónás története végül egyszerűnek tűnik. A prófétát Ninivébe küldi az Úr, prédikál, a város megtér. Csak Jónásnak hallván az Úr küldő szavát, esze ágában sincs Ninivébe sietni, hanem háborogva panaszkodik. Nem érti, hogyan kérhet tőle ilyet az Úr: menj Ninivébe. A bűnös városba? Sőt! Az ősi ellenség fővárosába! Hát történhet-e jobb, mint az, hogy az ellenség megmarad bűnében és városostól elpusztul? Végül is Isten Izrael Istene, nem pedig az asszíroké! Törődjön velük az ő Istenük, térítsék őket saját prófétáik... Jónás fut, csak

éppen az ellenkező irányba! Ismerjük a próféta történetét, hogyan kerül a tengerre majd a nagy hal gyomrába — ami végül is a partra köpi, újra Ninive közelében...

A történetből levonható tanulság, nem csak Jónás és honfitársai számára, Isten nem csak az ő körükben van jelen, nem csak rájuk visel gondot, hanem Ő az egész világ teremtő Istene. Minden idők minden hívő embere küzd ezzel a kísértéssel: kisajátítani, egyedül birtokolni Istent és az üdvösséget. Amikor így imádkozunk: Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy... csak magunkra, esetleg szűk családi-baráti körünkre gondolunk, vagy valóban mindenki re, önzetlenül a távolságtól, a bőr színétől, jósgától vagy csetlő-botló mivoltától függetlenül?

Pál atya

Kérdés — felelet

A kérdéseket a Magyar Kurir munkatársa tette fel Katona István váci püspöknek, aki a Katolikus Iskolák Főhatóságának elnöke. Az első kérdés: Mi a véleménye arról, hogy a Nemzeti Alaptantervből *kimaradt az erkölcsre és hazafias nevelésre való utalás?* (Korábban az Életünk is hírt adott erről röviden.) „Mai világunkban — szólta a válasz — szomorúan tapasztaljuk az erkölcsök romlását, sok a bűnözés a fiatalok körében, tehát fokozottabban szükséges az erkölcsös nevelés. A Tízparancsolatnál jobbat még nem találtak ki... A haza ismerete, jeles magyar elődeink pél-

daadó élete kell, hogy minden előtt legyen a magyar ifjúságnak. Nem bálványokra, hanem példaképekre van szükség a felnövekvő nemzedéknek. Ami kimaradt a Nemzeti Alaptantervből, azt mindenéppen pótolni kell. Egyházi iskoláink erre is nagyon komolyan törekednek.”

A másik kérdés: Miként vélekedik arról a nézetről, hogy *az iskolának világnézeti semlegesnek kell lennie?* Lehetséges ez? — A püspök válasza: „Az egyházi iskola egyértelműen keresztény világnézeti intézmény. Ebből engedni semmiképpen sem szabad. A szülők többsége is keresztény világnézeti és a vallásosság miatt választja ezt az iskolát. Semleges világnézet *nincsen!* Mindenkinek van valami fogalma, fel fogása az alapvető világnézeti kérdésekről: Istenről, világról, az életről, az emberről, az élet értelméről, céljáról, erkölcsről. Igaz, az önkormányzati és állami iskola nem kötelezheti el magát egyetlen világnézet mellett. De lehetőséget kell adnia arra, hogy az ilyen intézményekben is ki-ki a maga meggyőződése szerint taníthasson, nevelhessen, tanulhasson és nevelődjön, tiszteletben tartva mások felfogását, világnézetét. Az ateista, marxista ideológia monopóliumának ideje lejárt hazánkban is. Régi megállapítás: a semleges világnézetű, vagyis semmilyen világnézetet nem valló fiatalokkal van a legtöbb probléma. Igazi eszményképekre, példaképekre van szükség a mai korban is — mint mindig — s az ilyen eszményképek, példaképek nem „semleges világnézetet” valló személyek, hanem meghatározott világnézet követői.” MK

A HERCEGPRIMÁS ÉS A SZINÉSZ

Magyarországi lapok (Magyar Nemzet stb.) közölték, hogy Tatabányán a Jászai Mari Színpadon bemutatták Pozsgai Zsolt „Szeretlek, Faust” című új darabját, amelynek két főszereplője van: Mindszenty hercegprímás és Jávora Pál. A színpadi történet kiinduló jelenete: 1944-ben a sopronkőhidai fegyházban együtt ül a két főszereplő, akiket a nyilasok letartóztattak. A darab tíz döntési helyzetet idéz fel, ki lehet-e egyezni pl. a proletárdiktatúrával, Szálással, Rákossal, a börtön őreivel, Kádárral, az egyházi feljebbvalókkal? Az előadás rendezője elmondta, hogy egyházi személyek még nem látták a színművet, ő azonban nagyon szeretné, ha az előadásra Mindszenty titkára, Zakar András eljőne Bécsből”. MN

Megjegyzés: A rendező úr óhajának van egy kis akadálya. Zakar András ugyanis tíz éve, 1986 tavaszán a székesfehérvári papi otthonban elhunyt. (Szerk.)

KÖNYVESPOLC

SZÉTSZÓRT ÁRVALÁNYHAJ: A külföldi magyar cserkészlet 50 éve. — Emlékkönyv Bodnár Gábor 75. születésnapjára. Kiadta a Külföldi Magyar Cserkészszövetség Garfield (USA), 1995. 378 oldal.

A vasok kötet dokumentum és életrajz. Meg tisztelgés a külföldi magyar cserkészlet atyjá, vezetőiszijé, Bodnár Gábor előtt, aki Baden-Powell és Teleki Pál tanítványaként szinte egész munkás életét a cserkészmozgalomra áldozta. Dokumentum, mert a könyv híven számol be a mintegy két évenként megtartott vezetőisziti beszámoló közreadásával az eseményekről. Ezekből a beszámolókból nyomon tudjuk követni a külföldi magyar cserkészlet fél évszázados életútját. Ugyanakkor Bodnár Gáborét is, aki egy volt és egy maradt a mozgalommal.

E sorok írója több mint fél évszázaddal korábban találkozott először Bodnár Gáborral a debreceni cserkész csónakázó-tó partján, ahol cserkészisziti tanfolyamon vett részt: Bodnár Gábor volt az egyik oktatója. Majd egy ideig együtt ápolták és nyergelték a lovakat a Nagy Fejedelem városában, Kassán a tartalékos tiszt tanfolyamon. Bodnár Gábor mindeket alkalommal kiírt a résztvevők közül s sejténi engedte, lesz belőle valaki: határozott, fegyelmezett volt, vezetésre született. A harmadik találkozás New York-ban esett meg 15 évvel később, amikor a sors a „Kossuth Foundation”-nál hozott össze bennünket. Hogy azután — élvén az Egyesült Államok különböző partjain ugyan — sohase engedjük el egymás kezét és egyik maradjunk a cserkész-testvériségben.

Szétszórt árvalányhaj — tűnődik el az ember a könyv címén, amit talán így lehetne módosítani: Szétszórt és összegyűjtött árvalányhaj. Figyelemre méltó ez a szembeállítás: „Panta rhei” — minden változik, mondaná a görög filozófus. Változik a világunk. Hegyek emelkednek ki, völgyek képződnek, civilizációk, kultúrák, országok jönnek-mennek, tömegbetegségek, háborúk tizedelik, hamis próféták rontják a népeket, ám mindezek ellenére egy valami állandó: az Isten képére teremtett ember elhivatottsága. Az isteni kihívás. Szembeszegülni a rombolással, a pusztulással, a gonosszal, az erkölcstelenséggel, az embert kihasználó szándékával, hogy jobb legyen a világ. A cserkésztestvériségnek ez a summázata.

A második világháború rombolása kezdte a Baden-Powell és Teleki Pál meghatározta magyar cserkészletet is, tagjai, vezetői egyrésze kénytelen-kelletlen a menekülést választotta s mint a szélfűtött árvalányhaj szóródott szét a nagyvilágban. Akik odahaza maradtak, azokat kezdeti kísérletek után elhallgattatták, némelyeket börtönbe zártak. A nyugati országokba került menekülteink gyakran az életük fenntartásához szükséges javakhoz sem jutottak. Mintegy teljessé vált a társadalmi felbomlás. Barátok, rokonok, gyakran a családok is szétszóródtak. És szétszóródtak a cserkész is.

A könyv számot ad tizenkét cserkészről — tizenkettőről, mint Krisztus tanítványairól —, akik abban a bizonytalan, idegen, néha ellenséges világban vállalták a kihívást, a feladatot, a harmadik cserkésztestvérség parancsát: A cserkész ahol tud segít. Hangyszorgalommal gyűjtötték egybe az idegenben, főként Németországban kalliódó magyar fiatalokat, volt és leendő cserkészeket, hogy ezek nemsokára a kivándorlások révén még jobban szétszóródjanak. Akár a szélben az árvalányhaj. Am ezek vitték magukkal az immáron elszakítottan szálakat s az árvalányhaj mind a mai napig ezekkel megbonthatatlan csokorba kötődött. Csodának is nevezhetnénk ezt, ha nem tudnánk, az isteni elhivatottság, a pusztulással, rombolással szembeszegülő emberi kihívás eredménye ez. Példamutatás, a reménység biztató hite.

Magyar nyelven, magyar hazát teremteti az öt kontinensen szétszóródott fiataloknak. Hazát a magasban, ahogy Illyés Gyula megfogalmazta. Azt a magyar hazát, amit senki el nem vehet tőlünk, mert védve, bennünk él mindaddig, amíg megőrizzük. Édes anyanyelvünkkel együtt.

Korunk zaklatott, hányatott történelmének érdekessége az, hogy az elmúlt évtizedekben a külföldi cserkészletben felnőtt ma-

gyar fiatalok történelmi tudata kifogástalan. Örülhetünk annak is, hogy a nemtörődomségből fakadó, silány kifejezések a külföldi cserkészlet körében szinte ismeretlenek. Az idegenben élés kényelvése gyakran használ a magyar nyelv megőrzésének, nem beszélve arról, hogy igaz a mondás: egy nyelv egy ember; két nyelv két ember. A több nyelv ismerete bővíti az ismeretvilágot, tágítja a horizontot.

Végigolvasva a könyvet, bebizonyítva látjuk, a külföldi magyar cserkészlet mindvégig megőrizte a cserkésztestvérség értelmében szolgáló-jellegét. Nyoma sincs a társadalmakban mindig jelentkező káros versengéseknek, becsvágyó magatartásnak: elöttük lebegtet, lebeg a negyedik törvény: A cserkész minden cserkésztestvérének tekint. Anélkül — tehetjük hozzá —, hogy másokat kitagadna.

A nyolcvanas évek végén szülőhazánkban ébredő cserkészmozgalom új feladatok elé állította a külföldi magyar cserkészletet: felvenni az otthoniakkal a kapcsolatot, anyagi, erkölcsi támogatást nyújtva nekik. Erről is beszámol a könyv, nem felejtkezve a törvényszerűen jelentkező nehézségekről, problémákról, amelyek minden bizonnyal előbb-utóbb megoldódnak.

A könyv dokumentum jellegű erősítő azok a korábban különböző időszakos sajtótermékekben megjelent írások, amelyek — akár a vezetőségi ülések jegyzőkönyvei — híven számolnak be a külföldi magyar cserkészlet életéről.

Végezetül, még néhány dicséret szó: a terjedelmes kötetben szinte nem akad sajtóhiba. Ez is jó munka volt!

Sztáray Zoltán

REGGELI DAL

Nyújtózik, ásit, céda kedvvel
Nyitja égbék szemét a Reggel.

Fölkél a széles nyoszolyából,
Pirul az ég a mosolyától.

Meleg testből enyhe pára
Borul édesen a világra.

És vékony ujjá enyelegve
Rózsavizet hint a szelekbe.

Örvendj a langyos ébredésnek,
Mely őre a mindig-levésnek.

Mely fáradt lelke ugarkanak
Melegét sikló sugarán ad.

Örvendj a harmatos szeleknek,
Füledbe súgnak, mert szeretnek.

Füledbe súgnak: föl a fövel,
Dalolva küzdjél az idővel.

S örvendj a párák fátyolának,
Mely eltakarja azt, mi bánat.

S mely ingva-lengve, drága kendő,
Int, hogy vígabb lesz a jövődő.

Sárközi György (1899–1945)

„FIAT PANIS” — LEGYEN KENYÉR!

Az ENSZ élelmezési szervezete, a FAO, Rómában tartott csúcserkezesletet, amelyet Scalfaro olasz köztársasági elnök, Butrosz Gáli ENSZ főtitkár és Jacques Dgouf, a FAO főigazgatója nyitott meg. A főigazgató jelentése szerint jelenleg egymilliárd ember él földünkön, akiknek napi egy dollárral kell beérniük, az éhség és rosszulpláltság másodpercenként egy gyermek életét követeli. A konferencián, amely a „Fiat panis” jelző jegyében folyt le, az első beszédet II. János Pál pápa tartotta. Beszédében három nagy témát érintett, úgymint: a népességnövekedés, a szegény országok drámai eladósodása és a szolidaritás. A konferencián több mint 100 államfő, illetve kormányfő jelent meg mintegy 15 ezer tagú kísérettel.

SZAMOSI JÓZSEF:

2. SCHÖNBRUNN

Rákóczi-források bajor földön

1. KISSINGEN

Bajorország európai hírváros fűrdővárosa Bad Kissingen, ennek is leghíresebb gyógyforrása a Nagyságos Fejedelemtől elnevezett „Rakoczy Quelle”, azaz Rákóczi Forrás. Egy bajor közember, még a műveltebb is, nem igen tud mit kez-

II. Rákóczi Ferenc rézmetszetű arcképe „Emlékiratai” 1739-es bágai kiadásából

deni a Rákóczi névvel és még annyit sem a vele együtt emlegetett másik nevezetes forrás, a „Bandur” (= pandur) elnevezéssel. Ezenkívül a vonatkozó német irodalomban Rákóczi nevé általában „Y”-nal találjuk, de sokszor ilyen furcsa változatokban is előfordul, mint Ragotzi, Ragozi, Raguzi, Ragozi. De hisz mimagunknak is elég rejtvényt ad megfajtásra a kissingeni gyógyforrások illetően való elnevezése Németország közepén. Ennek magyar részről senki nem járt még utána, annál inkább izgatta a helytörténészek fantáziáját. A tétel ez: miért és hogyan és mikor kapott Bad Kissingen két gyógyforrása ilyen furcsa, exotikus nevezet? Magyar írásokra — mint említettem — nem hagyatkozhatunk, a célravezető mód marad: sorra venni a különböző elképzeléseket — az érdekesség kedvéért is.

Az erdélyi fejedelmek egész Európában, de kivált Bajorországban — nem

Würzburg-i hercegek, Friedrich Karl von Schönborn parancsolt és 1737-ben a Saale folyónak új medret ásított, minthogy a közelben lévő már meglévő két „kutat” a folyó árva ismételt elöntötte. A kiásott száraz folyóágyban a helybeli patikus egy igen erős, bővíző forrásra lett figyelmes s megvizsgálva azt, erős ásványi anyagokat talált benne. Ivóvíznek nem volt alkalmas, ezért egyszerűen csak új forrásnak (Neuen Brunnen) nevezte el.

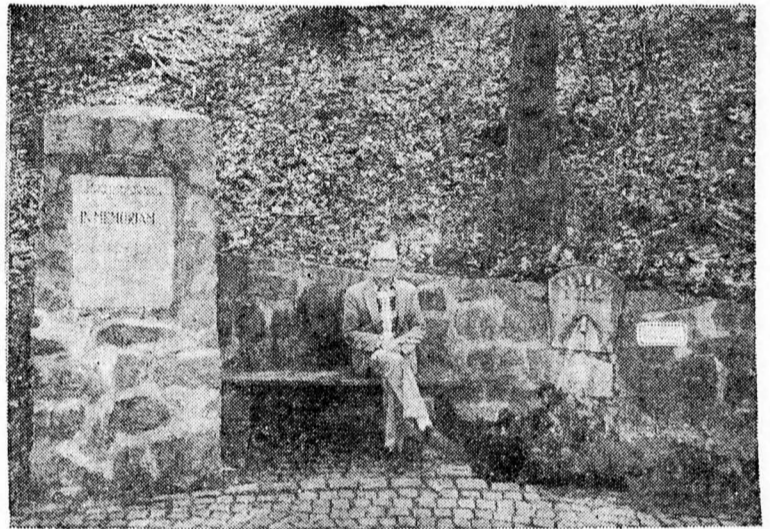
A következő évben, 1738-ban ugyancsak az érsek megbízásából Johann Balthasar Neumann udvari építész (a Würzburgi hercegi kastély építője!) tervet dolgozott ki a források védelmére és az új forrást ekkor hivatalosan gyógyforrásnak (Kurbrunnen) deklarálták, amint ez az érsek háziorsosa J. A. Beringer Ph(isikus) et Med(icus) jelentéséből kitűnik. Neumann sajátkezűleg írt, 1752 augusztus 10-én keltezett levelében a három forrást így jelöli: közönséges *ibató forrás*; új forrás „*vulgo Ragozi*” és a régi erős forrás: most *Pantur* néven. Hozzá fűzi ehhez, hogy a fürdővendégek (*Kurgäste*) gyógyvíznek és gyógyfürdőnek egyaránt a *Ragozi*t tartják. Ez a levél említi először a Rákóczi és Pandur elnevezést, amely még nem hivatalos, csupán a fürdővendégek használják így. Kik ezek a kúráló vendégek? Minden bizonnyal előkelő frank dámák és olyan veteránok, akik annakidején a würzburgi hercegek dragonyos (lovass) ezredének kötelékében résztvettek a magyarországi harcokban, így Esztergom és Munkács ostromában! Ezek az öreg katonák hozhatták magukkal „emlékként” a Rákóczi nevet! Hozzájárult ehhez még, hogy az időben számos nyomtatvány látott napvilágot az erdélyi fejedelemtől, sőt Emlékirata is megjelent német nyelven.

Egy 1837-es kissingeni publikáció bevezetése szerint semmi kétség aziránt,

győzni mi tudunk”. A talpas a lovas-katona ellentéte: gyalogkatona.

A magyar pandúr szó a régi „bandérium” származéka és csak jóval később válik fogalommá, amikor egy szlavóniai báró, *Trenk (Trenck) ezredes* az általa szervezett pandúr-ezreddel az osztrák örökösödési háború elején, Mária Terézia szolgálatában részt vesz a harcokban. Katonái amerre megfordultak, dúltak, raboltak s emiatt Trenket Brünneben elfogták. Életfogytig elítélve Spielberg várában halt meg 1749-ben, rab-ságban. Érdekes módon az osztrákok később a pandúrokat újra szervezték „*Szlavon-Pandur-Regiment*” néven. — Így nevezték Magyarországon is sokáig a vidéki fegyveres rendfenntartó („*csendőr*”) alakulatokat. (Mint gyerek, a pajtásaimmal még én is „*rabló-pandúr*” játszottam!)

Miután a szekularizáció Bajorországban is véget vetett az egyházi uralom-

A Schönbrunn-i Rákóczi forrásnál 1996 tavaszán

nak, 1906-ban Kissingen a würzburgi érsektől bajor-pfalzi tulajdonban került, ámbar a nagyhercegséget csak a *Riedi Szerződés* csatolja Bajorországhoz, amely 1806-ban Napoleon alatt lett királyság. Ettől kezdve a kissingeni forrásokat mostmár *hivatalosan* és a közhasználatban is *Maxbrunnen* (a régi forrás átkeresztelt neve), *Pandur* és *Rakoczy* néven nevezik). Egy hivatalos közleményben még „*Ragozi*” és „*Bandur*” olvasható.

Nem tértem ki a Rákóczi és Pandur név körüli tévedésekre, sem a sokszor mulatságos magyarázatokra. Pl. Rákóczi egyik *szolgájának* (!) a neve volt Pandur; és hogy a hercegek azért választotta a Pandur nevet, hogy a név emlékeztessen a Pandur-Regimentre, amely az Ausztria elleni felkelésben hű maradt a Fejedelemtől (!?). Aminthogy merő legenda, az is, hogy a nevet viselő forrást maga Rákóczi fedezte fel, hiszen a forrás feltalálása előtt két évvel meghalt Rodostóban. De kedves az itt közzölt századfordulón készült kép: a Saale folyó partján magyar zászlók alatt egy kuruc csapat, előttük lovon ülve a folyóba lépett Rákóczi, egy poharat tartva a kezében. A kép aláírása: „*Rakoczi fejedelem felfedezi a gyógyforrást*”.

Még valamit: 1857-ben a gyógyfürdő parkjában emlékművet állítottak, a szoborcsoport közepén az egészség görögruhás istenasszonya, *Hygieia* álló alakja van, oldalán a két ülő férfialak *Rakoczyt* és *Pandurt* szimbolizálja.

Mennyire őrszi Bad Kissingen Rákóczi emléké, mutatják a már hagyományos, évenként július végén megrendezett látványos Rákóczi-Ünnepek, történelmi felvonulással és elegáns bállal.

Lassan öt éve egy csoportos délutáni kultúr-kirándulásra indultunk Landshutba. Megnéztük a főtéri gótikus St. Martin templomot, majd a Seligenthaler ciszterci női kolostorban az „Afra kápolnát”. Ennek a későromán, famennyezetes kápolnának méltán nevezetessége az a 26 kis szobor, amely a Wittelbach-dinasztia tagjait ábrázolja, köztük *Ottó magyar királyt* (1305—1307), aki mint IV. Béla bajor unokája került a trónra s akit az ismeretlen mester a régi magyar címerpajzzsal — hármashalmon a kettőskereszt — ábrázolt. E ritka nevezetesség megtekintése után sétáltunk el a közeli Rákóczi forráshoz. (Ekkor ismertem meg és hosszabb cikket írtam róla az Életünkben.)

Nemrégiben újra elmentem oda a leányomnak megmutatni. Csak arra emlékeztem, hogy erdős hegyoldalban található Landshut peremén, Schönbrunnban. De arra már nem, hogyan találni oda. Az első embert, akit láttunk, félve szólítottunk meg: „*Wir suchen eine alte*

Quelle in dieser Gegend” (= Keresünk egy régi forrást ezen a környéken) — „*Meinen Sie die Rákóczi Quelle?*” (= A Rákóczi forrást gondolja?) — mondta meglepetésünkre *hibátlanul* ejtve Rákóczi nevét. Készséggel útba igazított hozzátéve, hogy kocsival nem lehet odamenni. Nem könnyen, de megtaláltuk a helyet: szép árnyas sétaút vezet a csörgedező kis forráshoz, amely kedvelt kirándulóhelye a landshutiaknak.

Vajon miért nevezték el a forrást éppen a mi „Nagyságos fejedelmünkről”? Nos, a helyi hagyomány ébren tartotta a magyar szabadsághős nevét, amely a bajor történelem egy viharos időszakához kapcsolódik. Tudjuk, hogy az úgynevezett „örökösödési háborúban” a „Napkirály”, XIV. Lajos háborút indított a Habsburg császár ellen mégpedig *Miksa Emánuel* bajor választófejedelem és *II. Rákóczi Ferenc* szövetségében. Kezdeti sikerek után azonban az osztrákok Savoyai Jenő és Marlborough vezetésével a bajorországi Höchstätt-nél döntő győzelmet arattak. Miksa Emánuelnek menekülnie kellett, az osztrákok megszállták Bajorországot, jókora területeket kihalítottak belőle s a Habsburg birodalomhoz csatoltak. És éppen Landshut választották tartományi székhelyül, megtömve osztrák katonasággal és kémeikkel.

A Höchstätt-i vereség súlyos következményekkel járt a kuruc szabadságharc kimenetelére. A landshuti emlékezet úgy tartja, hogy miután a hadiszerecsene hűtlen lett hozzá, a menekülő Rákóczi kis lovascsapatával egy éjszakára itt pihent meg s igazi huszár csínnal kijátszva az ellenséget, mire azok észbe

(Folytatás a 6. oldalon.)

Rákóczi fejedelem felfedezi a gyógyforrást
Német metszet a múlt század második feléből

utolsó sorban II. Rákóczi Ferenc széleskörű diplomáciai kapcsolatai révén — közismertté váltak, különösen mióta az ausztriai császári házzal fordultak szembe. De valamennyi elődjének hírére elhomályosította II. Rákóczi Ferencé, akit európaszerte mint a szabadság bajnokát tartottak számon. Híre-neve a spanyol örökösödési háborúban csak emelkedett, hiszen a francia napkirály, XIV. Lajos (akinek egyébként felesége, Amália hesseni-rheinfelsi hercegnő révén rokona volt), valamint Miksa Emánuel bajor választófejedelem szövetségében indította harcát a Habsburg Ház ellen.

Kezdjük azon, hogy Kissingenben a

hogy a gyógyforrást „az Ausztriai Ház ellen lázadó Rákócziról” nevezték el — ebben mindenki egyetért! — és „az ő nevet viseli egy eredeti induló, amely a magyarokra éppoly hatással van, mint az alpesi kürt a svájciakra”.

És hogyan és honnan kerül a Rákóczi forrással együtt emlegetett *Pandur* nevezett? Több várostörténeti munkában is olvashatóan Rákóczi seregében harcoltak a pandúrok. Persze a pandúrokat összetévesztették a hajdúkkal, akiket egyébként gúnynévükön „*talpasoknak*” (*Talpathschen*) nevezték. A népköltészet is megörökítette őket ilyenformán: (magyarra fordítva) „*Mit tudsz te tolpacs és pandur? Futni tudsz csak, de*

Rákóczi-források bajor földön

(Folytatás az 5. oldalról.)

kaptak, kis erdei utakon, ösvényeken „a legrövidebb úton” nyargaltak Franciaország felé. Így a hagyomány, amely persze itt-ott kiigazításra szorul.

Rákóczi maga valószínűleg soha nem járt Landshutban, illetve a később róla elnevezett Schönbrunn-i forrásnál. Nem kerülhetett sor a bajor Választó és Rákóczi tervezett találkozására sem, amelynek Bécs lett volna a színhelye. És itt arra is emlékeztetünk, hogy Rákóczi Miksa Emánuel szerette volna látni a

Pannonhalmá-München

Pannonhalmát, az ezer esztendősen becses apátságát a közelmúltban az emberiség kulturális örökségének nyilvánították. A nemzetközi szinten hozott döntés arra ösztönözte az egyik legnagyobb bajor pénzintézet, a müncheni Hypo-Bank vezetőségét, hogy az egyre jobban terjeszkedő magyarországi fiókintézetével egyetemben rendkívül igényes albumot jelentessen meg Pannonhalmá jelenlétének bemutatására. Az album kiadását a bank müncheni központja arra is felhasználta, hogy a német közönség számára kiállítást rendezzen Pannonhalmáról. A bank székházában kiállított nagyméretű színes fényképek kettős célt szolgáltak: részint gondolatban elvezették a látogatókat a Münchentől alig 600 kilométerre, végig négysávos autópályán megközelíthető és a bajor kereszténység fellegetvárának tekintett andechsi kolostorral szoros kapcsolatban álló Pannonhalmára, részint pedig érzékeltezték azt az európai kötődést, amelyről mind a díszbeszédében, mind pedig a most kiadott albumban számos utalás történt. A müncheni magyar főkonzul, Püspök László például így beszélt: „Ma arra kell választ adni: mi az, ami egy népben örök, mi változó. Pannonhalmá arra is válasz, mi az ami a magyarokat európaivá tette és tartotta meg. Miben vagyunk teljesen egyformák. A X. és XI. század magyar történelmének tanulsága: minél inkább képes a változásra a magyar politika, annál többet lehet megőrizni önmagunkból, de már európaiként — Európában”. Ugyancsak német nyelvű beszédében a kiállításra Münchenbe érkezett Várszegi Asztrik főapát — a magyar katolikus püspöki kar képviselője — mintegy elhozva Pannonhalmá üzenetét, szintén az ezer éves kolostor és a háború óta gimnázium, szellemi-erkölcsi kisugárzását hangsúlyozta nemcsak a magyar történelemben, hanem a küzdelmekkel teli jelenlegi korszakváltás idején is. De a többi felszólaló is utalt a jelenre, amelyben iránymutató feladat hárul a Pannonhalmához hasonló központokra, amelyek — dacolva az évszázadok viharával — fátkya szerepét töltötték be az európai népek életében. És a híd szerepét is, amire élő példa az andechsi és pannonhalmi kolostor ősi kapcsolata. Ez szervez része annak a bajor-magyar jóviszonynak, amelyet éppen a Pannonhalmát megalapító Géza fejedelem megkeresztelkedett fia, az időközben szentté avatott első István és a Passauból származó Gizella hercegnő házassága alapozott meg. A magyar nép akkor is, most is a korszakváltás nehez időszakát élte. A megtisztulás azonban nélkülözhetetlen a vajdó újjászületés, amelyhez éppen az olyan szellemi-erkölcsi központok, mint Pannonhalmá nyújthattak útmutatást — nemcsak Magyarországon, hanem Európa és a világ bármely más szegletében.

Makváry György

magyar trónon, aki mint fiatal, ambícióktól fűtött hadvezér vett részt a felszabadító háborúban. A München-Schleissbeimi kastély pompás „Győzelmi” termében 9 nagyméretű olajfestmény örökíti meg a török háború nagy eseményeit kezdve Bécs ostromán, majd Érsekújvár, Esztergom, Buda bevételével folytatva a Siklós-Nagyharsányi — Eszaki csatákkal a végső Nándorfehérvári (belgrádi) győzelemig, amely a „Kurfürst” legnagyobb haditette volt. Nem véletlen hát, hogy Rákóczi benne látott magyar királyjelöltet.

Az ónodi országgyűlés, amely „Eb ura fakól József császár nem királyunk!” felkiáltással detronizálta a Habsburgokat, a kuruc táborban is megosztottságot keltett, a trencsényi vereség és a szatmári béke után nem maradt más hátra, mint a menekülés. Bizony nem „a legrövidebb úton”, ahogyan a Landshutiak tudják. Rákóczi előbb Lengyelországban szötte tovább diplomáciai terveit, orosz és svéd szövetségest keresve, aztán csalódva Danzigon (Danckán) keresztül Angliát érintve (Nem engedték partra szállni!) jutott el Franciaországba. Innen már csak Rodostó várt rá.

Emléktábla a forrásnál

Ami a landshuti Rákóczi forrást illeti, írásos feljegyzések szerint már 1867-ben hivatalosan is nyilván tartották, de nevét a Rákóczi-kor óta viseli.

A forrás vize fehér márványtáblába foglalt vascsőből csordogál, föléje domborított nagybetűkkel vésték, félkör alakban magyarul: RÁKÓCZI FORRÁS. Balra tőle hosszú kőpadot tettek a pihenő vágyóknak. A terméskövekből épített négyzetes oszlopon két nagy márványtábla látható, az egyiket IN MEMORIAM a felirat és Rákóczi kiáltványának latin kezdősora: „Recrudescunt vulnera inelytae gentis hungarici” (= Újra felfakadnak a nemes magyar nemzet sebei). Középre — az időtől már erősen lekopott — koronátlan magyar címet faragtak. Állítólag, bár ennek nincs bizonyítéka, a táblát 1948-ban menekült magyarok helyezték el a Németországban elesett magyar katonák emlékére. A másik tábla felirata: PRO DEO ET LIBERTATE — alatta: „Bujdosása során e forrásnál pihent meg II. Rákóczi Ferenc Vezérlo Fejedeleme. Ugyanez itt is németül, mint hogy azonban a „vezérlo fejedeleme” nem fordítható le, helyébe a „számlázott magyar szabadsághős” került. Sajnos egyik táblán sincs feltüntetve, hogy valójában kik és mikor tették oda őket. Mindenesetre Landshut város szépen kiépítette és gondozza a forrást, nemrégiben a két

IN MEMORIAM

P. CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ

1908 — 1996

Hosszú élettel áldotta meg a Teremtő. 88 éves korában hunyt el, ebből 70 évet töltött Jézus Társaságában. Örömmel vallotta magát mindig Székesfehérvár, István király városa szülőföldjének. Neve mellett a rendi katalógusban is feltüntették védőszentjének megkülönböztető jelzését, az R(ex) b erőt. Eretnségi után, 18 éves korában lépett a Társaságba. A noviciátust Érden végezte, novicius társa volt többek között P. Kerkai Jenőnek.

1929—1931 között filozófiát tanult Szegeden, majd két évet Pécsen töltött mint prefektus és tanár. 1935-ben kezdi a teológiát Innsbruckban, de Szegeden végzi és 1937-ben szentelik pappá. Egy ideig szinte minden évben új helyen végez lelképásztori munkát, igazi jezsuita disponibilitással mindig ott dolgozik, ahol szükség van rá. 1940-ben Budapesten a Mária utcában operárius, aztán Kispeszt, Hódmezővásárhely és ismét Budapest a szolgálati helye. 1944-ben Pécsen tanár, itt éri meg valószínűleg a front átvonulását is.

1946—1947-ben újólág Szegeden van, operárius, utána négy éven át, 1951-ig Veszprémben a kispapok spirituális. A „nagy tisztogatások évében”, 1952-ben, amikor az egyházmegyékbe illegálisan felvett szerzeteseket elbocsájtják, neki is mennie kell Veszprémből. Budapesten lesz munkás valamilyen fémmegmunkáló üzemben.

A következő diszpozíciót az 1956-os magyar szabadságharc hozza neki, amikor is Ausztriába menekül. Bécsben menekült magyarok lelképászora, 1960—1961 között a Pázmáneumban, majd 1965-ig az egyházmegye bécsi szemináriumában spirituális. Négy éven át kórházlelkész. 1971—1992 között miséző az Orsolyita nővérek által újonnan felépített nagy iskolatelepen. Ekkor választotta őt gyónatójának a Rómából 1971 október 23-án Bécsbe költöző Mindszenty hercegprímás és magával vitte néha külföldi útjaira. Gyónatózó tisztét egészen a bíboros haláláig, 1975 május 5-ig töltötte be. Az Orsolyitáknál töltött 22 év életének leg-

hosszabb egy helyen töltött ideje. Már régóta gondja volt szemének állapota. Ismételt operációra volt szüksége, összesen mintegy harminc esetben. Nyolcvannégy évvel a válán már a nővéreknél megkívánt kevés munkát is nehezen tudta ellátni. A Kalksburg-i kollégium, ahová az atya tartozott, befogadta, illetve a provincia modern öregotthonában helyezte el. Az atya azonban hazavágyott Magyarországra. Mint-hogy nem volt neki az osztrák provinciában öregségi biztosítása, visszakért a magyar provincia állományába. 1993 karácsonyára érkezett Budapestre, a Radvány utcai rendi öregotthonba. Itt élt 1995-ig, innen járt ki-segíteni a Jézus Szíve templomba és vitték előadásokat tartani. Amikor már személyes ellátásra is szorult, Pilisvörösvárra került a Szent Erzsébet öregotthonba. Itt kapta a Teremtőtől a behívóját október 31-én.

András Imre SJ (Bécs)

*

Az „Életünk” olvasói írásain keresztül ismerhették meg és tisztelték Cser-Palkovits atyát, hiszen lapunkat újszólván indulásától kezdve kitüntette mindig magvas, színvonalas, ismereteinket gyarapító cikkeivel. Nagyobb nyilvánosságot is érdemelt volna nem egy, alapos tudásról tanúskodó, terjedelmesebb dolgozata. Gondolok itt hamarjában a bécsi Fogadalmi Templomról (Votivkirche), a Passauban nyugvó Gizella királynéről és főleg Ausztria magyar kapcsolatairól szólókra, egybeszedve mindent, ami történelmi, kulturális és vallástörténelmi téren témáját érintve föllelhető. Kis könyvecskéje, „A bécsi Szent István dóm és magyar emlékei” — megjelent 1984-ben — példája a legapróbb részletekre kiterjedő, de egy-ségbenlátó művészettörténelmi úti kalauznak, természetesen itt is gondosan kiemelve a magyar vonatkozásokat. Sajnos, az utolsó években megromlott látása megakadályozta írói munkálkodását.

Kívánsága szerint magyar földben pihen, Budapesten temették november 21-én.

(— síj —)

Hírek - események

A PÁPA ARANYMISÉJE

A teljes bíborosi kar, többszáz püspök, 1500 aranymisés pap és sokezer hívő zsúfolásig megtöltötte a Szent Péter bazilikát, ahol II. János Pál pápa november 10-én hálaadó szentmisét mutatott be pappá szentelésének 50. évfordulója alkalmából. A szentmise kezdetén a bíborosi kollégium dékánja, Bernardin Gantin bíboros köszöntötte a pápát a jelenlévők és a távolról figyelő és ünneplő milliók nevében. Az ünnepi események után a pápa a VI. Pál aulában vendégül látta a megjelent 1500 aranymisés papot. VR

ANGLIKÁN PÜSPÖK ÉS A PÁPAI PRIMÁTUS

„Az anglikán egyház számára a fennmaradás egyetlen lehetősége, ha elfogadja a római pápa primátusát” — ezt a meg-hökkenítő nyilatkozatot tette John Broadhurst anglikán püspök a Times hasábjain. A püspök, mint az „Előre a hitben” mozgalom vezetője, a nők pappászente-lése ellen is erélyesen tiltakozott. De ké-ményen bírálta az angol királyi család-ot és a canterbury érseket is. „Quo va-ditis” (Hová mentek) című nemrég meg-jelent könyvében. MK

AZ OSSERVATORE ROMANO 1956-RÓL

A Vatikán félhivatalos lapja „Tó-vább él a szabadság vágya” címmel adó-zik az '56-os forradalom emlékének. A cikkíró, Giuseppe Petrone többek között felidézi Mindszenty bíboros alakját, aki tábla feliratát is felújították. Mindkét ismertett Rákóczi forrás megérdemli, hogy számon tartsuk Nyugat-Európa magyar emlékei között. ■

a „hősies és vértanú Magyarország jel-kepe volt és maradt. ... A budapesti forradalom emlékéit adjuk át nemzedék-ről-nemzedékre, annak bizonyítékául, hogy nem hal ki az emberekből a sza-badság utáni vágy”. VR

TELEKI PÁL KÜZDELME A MAGYAR SEMLEGESSÉGÉRT

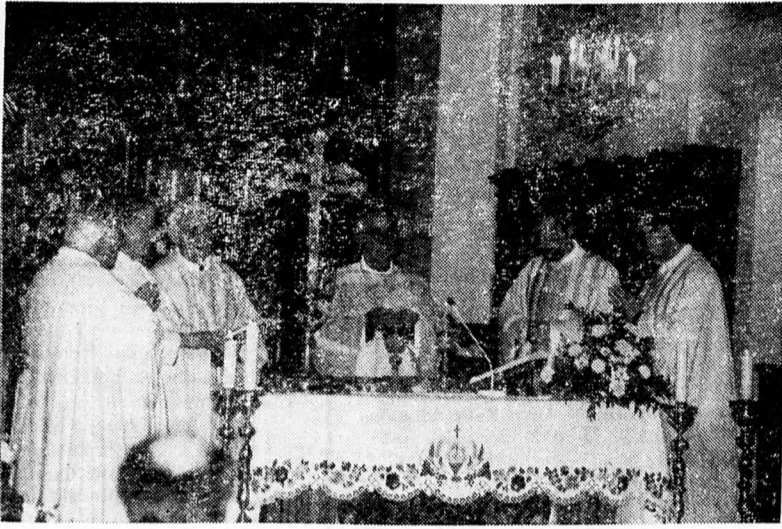
Ezzel a címmel tartott előadást 1996 de-cember 6-án dr. Czettler Antal, az Európai Szabad Magyar Kongresszus elnöke a Magyar Katolikus Misszió nagytermében München-ben. A Katolikus Magyar Értelmiségi Mozga-lom — Pax Romana — müncheni csoportja hívta meg abból az alkalomból, hogy rövid-del ezeltt jelent meg „Pál Graf Teleki und die Aussenpolitik Ungarns 1939—1941” című műve a müncheni Magyar Intézet gondozásá-ban.

Az előadás megvilágította az elszánt küz-delmet, melyet a földrajztudós államférfi foly-tatott, hogy megóvja hazáját a második vi-lágháború szörnyűségeitől, attól ami tragikus halála — öngyilkossága — után mégis be-következett. Bemutatta az embert, aki — mint Keresztúry Dezső írja róla, „Jelkép” című versében:

„... amikor kellett, odahagyta tanszékét egy sokkal nagyobbért, s lett fajvédő, partizán, ha ezt kívánta a hely s a perc: mert Európa, — melyet egy roppant város köreiként fejtett meg — vak önzéssel szétszaggatta országát.”

Hallgatósága előadása után, sok kérdéssel készlettelte az előadót arra, hogy elmélyítse a bonyolult diplomáciai, politikai harcokról elmondottakat. Sokminden tudhattunk meg Teleki Pálról: így ama törekvését, hogy a Duna-medence földrajzi egységét kimutatva, Magyarország néprajzi térképét („Carte rouge”) elkészítve szerezzen igazságot népének. Hat-hatós munkát végzett a magyar nemzetnevelés fejlesztése érdekében is. Különös gondot fordított a cserkészlet kiépítésére, maga is cserkész volt: Magyarország főcserkésze. Nagy tapssal búcsúztatták az előadót. R. Gy.

Ünnepünk Scheyernben

A Scheyern-i ünnepi szentmise. Képünkön középen Takács Nándor székesfehérvári püspök, tőle balra Fejős Ottó németországi főlelkész, mellette Bárány József plébános, Lóth József toponári plébános, jobbra Bartmann esperes a müncheni főegyházmegye képviselője és Kertész Péter székesfehérvári püspöki irodaigazgató

Hazánk 1100 éves fennállását, az 1000 éves magyar kereszténységet — és az 1956-os magyar szabadságharcunkat ünnepeltük 1996 október 19-én és 20-án.

Miért éppen Scheyernben? Mert ott kötött házasságot Szent István és Boldog Gizella, II. Henrik császár, később Szent Henrik leánytestvére. A bencés kolostor Wittelsbachi sírkápolnájában két festmény is erről tanúskodik. Az egyik, az akkor még bajor herceg, Henrik, boldogan jegyezteti el testvérét a később királlyá választott Szent Istvánnal. A másik kép lóháton ábrázolja a nászünnepségre igyekvő társaságot, előtérben Szent Istvánnal, Gizellával és Adalberttel, a prágai püspökkel.

A bambergi, eichstätti és regensburgi egyházmegyékben élő magyarok lelkipásztora, Bárány József, nagy lelkesedéssel és energiával szervezte és rendezte az ünnepséget. A meghívottak között német és magyar közéleti személyiségek is szerepeltek.

Október 19-én az anyaországi és erdélyi fazekasok és festők kiállításának megnyitásával kezdődött a műsor. Györkös Csaba, Pallos Sch. Jutta festőművészek és Szervátiusz Bach Hédi gobelinművész munkáit csodálhattuk meg.

A Münchenben élő Katona Sándor „Árpád, a magyar hon megalapítója” c. előadásában kihangsúlyozta „Árpád zsenialitását az országszerzésben, amit alapos diplomáciai, katonai és anyagi előkészületek után „kettős átkarolás” hadműveltetéssel hajtott végre. Így népének a kontinensen szilárd, évszázadokra tartós országhatárokat biztosított”.

A Kaposvári Pannon Agrártudományi Egyetem néptánc csoportja, dr. Kotsis Ottó vezetésével, huszár verbunk, dél-dunántúli leánytánc, somogyi kanásztánc, szatmári csárdás, nagykallosi ugrós, székely pontozó és nyáradmenti forgató táncokkal gyönyörködtette a közönséget.

Az élet könyvéből

A szentéletű Márton Áron gyulafehérvári püspök születésének 100. évfordulója alkalmából Münchenben rendezett ünnepi szentmise végén a magyar református gyülekezet nevében dr. Hury Antonia presbiter szeretettel adott át egy Márton Áron képet a katolikus misszió plébánosának, dr. Cserháti Ferencnek.

NÉMETORSZÁG

München: Keresztelés: Jakob Daniel, J. Werner és Ana-Maria kisfiát megkeresztelték 1996. november 17-én a müncheni Damenstift templomban.

A templomba átvonulva Szent István vesperását imádkoztuk és elméledtünk Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök vezetésével magyar keresztény öntudatunkról az 1100 éves múltunk távolában. Zsolozsmánk és elméledésünk befejeztével a királyi kápolnában koszorút helyeztünk el István királyunk tiszteletére a szétszóródott magyarok fohászával: „Országodat oltalmazzad Szent István király!” A meghatódás pillanataiban felcsendült az éppen akkor érkezett Szeged Tarjánvárosi templom „Szent Gellért” kórus ajkáról a Beethoven zenéjére írt Ének Szent István királyhoz.

Másnap „István a király” c. rockopera filmvetítése nyitotta meg, s „Magyarország lángokban” c. film zárta a napot. Az ünnepi nagymisért dr. Takács Nándor székesfehérvári megyéspüspök celebrálta Ft. Fejős Ottó a németországi katolikus magyarok főlelkésze, Bárány József missziós plébános, Dekan Bartmann, a müncheni kardinális megbízottja, Kertész Péter a székesfehérvári püspökség irodaigazgatója, és Lóth József toponári plébános segédletével. „Isten támasztott népünkben egy Mózeszt — így kezdte prédikációját a püspök úr a gyönyörű, matyóhímzett oltárterítővel és a scheyerni Szent Kereszt ereklyével díszített főoltár mellől — azért maradhatott meg népünk, mert vezetője szent volt, bölcs volt és magyar volt. Az akkori keresztény világban pogánykodással népünknek nem lett volna maradása. De megmaradhatott ez a nép, a népek tengerében, mert szent királyunk sziklára épített. Beoltotta népét Krisztus hitével, s ebből fakadó erkölcsi értékekkel. Ez kíséri végig történelmünk folyamán népünket; ezért nem vesztette el soha reménységét”.

A szentmisét a szegedi kórus Bárdos, Halmos, Kodály műveivel, s mai modern gitáros énekekkel kísérte.

A templom és a kolostor nevezetességeinek megtekintése után, délután megint a teremben gyűltünk össze. Gamberoni Margit (Bambergből) a „Töröl lezakadt magyarok” című előadásában feltette a kérdést: „Hűtlenül cserben hagytuk-e mi, külföldön élő magyarok a hont, melyért „hős Árpádnak hadai” küzdöttek? Ha mindenki a saját tehetősége szerint a legjobbat adja magából — mindegy hová vet a Sors —, akkor nem lehet hűtlenségről beszélni. Sokszor azonban mi magunk is csak későn döbbenünk rá mulasztásunkra, hogy az itt élő új generációnak nem adtuk tovább

azt a magyar kultúrát, ami minket valóban éltet... Dobogó szívvel és visszafojtott lélegzettel figyelünk hazafelé és kívánjuk, hogy a nemzet jelenlegi vergődése csak az új élet fakadása előtti vajúdás legyen. Hálát adunk az Úrnak, mert bölcsőnk anyaországi, erdélyi, dél- vagy felvidéki magyar földön ringott és a jó Isten gondviselésére bízunk, hogy hol fogják majdan felhantolni sírunkat, mely minket végül „ápol és eltakar” — fejezte be előadását. Hogy mennyire szívünkben beszélt, igazolta a sok könnyes szem, s a percekig tartó taps. Ezután Györkös István „Jelen időnk Magyarország Európában” című ünnepi beszédét hallgattuk meg az '56-os szabadságharcra emlékezve. „Nagyon keltenek az ünnepek, — mondotta — mert ez önzés és a lelki sivárság térfelnyerése veszélyezteteti az emberiség erkölcsi fejlődését. A nemzetek ellen támad és bomlasztja a családokat, közösségeket... A szilárd és erős erkölcs felemeli a népet, az erkölcstelenség porba dönti a legnagyobb birodalmakat is. Az öngyilkosságok, az önpusztító életmód miatti korai halál, a magzatgyilkosságok nagy száma, a gazdasági lezúllás, a magyarság általános pesszimizmusa egyszerre bűn és bűnhődés. Terjed a kábítószer, a gyermekprostitúció, a pornográfia, a gazdasági bűnözés, a korrupció. Az ország gazdasági helyzete megegyezik a politikai és erkölcsi helyzetével. Európában csakúgy, mint hazánkban küzdelem folyik a jövőért. Ha a mi eszmiségünk nyer tért, akkor az az ősi értékeket képviselő Európa lesz erősebb, amelyikhez egyszer már István királyunk csatlakozott, és amit oly sok vértől védünk, és amelynek jövőjét megint a mi térségünkben fogja a Gondviselés eldönteni. Ha erkölcsünkben megtisztulva, hitünkben megerősödve vállaljuk az erkölcsi harcot, a pokol erői sem győzhetnek felettünk és a sors kinyitja előttünk a jövő kapuját. Minden rajtunk múlik!” — hangzott végső biztatása.

A két nap élményekkel teltett minket, s azt hiszem mindenki feltöltődve, elgondolkozva indult vissza megszokott környezetébe. Akik ott voltunk, csak köszönni tudjuk azt a sok szépet és jót, amit Scheyernben kaptunk.

Vártok Sára

SÍRÓ SZELEK

Visszajövet már nem találtunk semmit semmit a régiből már csaknem elkopott a lábunk láttuk ahogy egy fa kidől

láttuk a gondiutott tanyákat anyóka forralt valamit de szemé néha könnybe lábadt hallottuk mély sóhajait

két rózsza ült vizespohárban szélből leírt két rózsaszál szóltam úgy látszik újra nyár van a szürke gém a tóra száll

szóltál te is mentegetőzve idegesen vibrált a lég mert már a jődögélő őszbe hulltak az első gesztenyék

kívül rekedtünk mi a kerten vagy most jön még a dáridó vad zene szól buján keverten síró szelek meg pár rigó

Tűz Tamás (1916–1992)

OLVASÓINKNAK SIKERES BÉKÉS, ÁLDOTT ÚJESZTENDŐT KÍVÁN A SZERKESZTŐSÉG

AZ OKTÓBERI SZABADSÁGHARC EMLÉK-ÜNNEPE LINZBEN

A Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesülete október 19-én ünnepelte az 1956 októberi népfelkelés 40-ik évfordulóját. v. Balogh Ádám ny.-tanár másfélórás remek előadásban idézte fel az eseményeket a rádió-jelentések és saját elményei alapján. „Nemzeti fennmaradásunkat a szláv és germán kétmalomkő között — mondotta — mint egy „történelmi irracionale” az biztosította, hogy népünk mindig kész volt életét adni szabadságáért és függetlenségéért. Mély teológiai igazság rejlik abban, hogy sokaknak meg kellett halniuk, hogy új élet jöjjön létre!” Az előadás szemléletes részét egy keréken 100 fotóból álló kiállítás jelentette. Megrázó erővel hangzott el Tollas Tibor: „Bebádogoztak minden ablakot” című verse, örök figyelemzetésként a Nyugat felé. Dr. Zelliger Erzsébet, a budapesti ELTE docense hozzászólásában (többek között) köszönetét fejezte ki az emigrációnak, hogy a magyar élet olyan értékeit őrizte meg majd fél évszázadon keresztül, amelyek manapság odahaza, különösen a fiatalok tudatában, már alig-alig élnek.

Ráduly Ferenc tanár felszólalásában azt emelte ki, hogy a magyarságtudat Erdélyben soha nem volt olyan élő és mély, mint az '56-os szabadságharcval való szolidarizálás idején.

A jól sikerült, nagy érdeklődéssel kísért ünnepélyen a résztvevők sokasága teljesen betöltötte a Magyar Otthont. Az ünnepség a Magyar Hiszekegy elmondásával kezdődött, a székely-, valamint a magyar Himnusz eléneklésével ért véget.

Előadás után — szeretetvendégség keretében köszöntöttük Balogh tanár urat 75-ik születésnapja alkalmából.

Simonffy Erika

*

A KATHPRESS JUBILEUMA

Az osztrák katolikus hírügynökséget, a Kathpress-t, 50 évvel ezelőtt alapították. Johann Weber püspök, az osztrák püspökkari konferencia elnöke méltatta a hírügynökség munkáját, kiemelve: milyen fontos szerepet játszott a kommunista időkben, hogy a valóságnak megfelelő információkkal lássa el a médiákat a diktatúrák elnyomása alatt szenvedő egyházak helyzetéről. KAP

A MAGYAR FORRADALOMRA EMLÉKEZTEK PADOVÁBAN

Harminc évvel ezelőtt 56 emlékére Padovában templom és plébánia épült. A templomot Szent István király tiszteletére szentelték. Azóta is minden évben fölidézik a forradalmas napokat, idén külön ünnepélyesen emlékeztek a 40. évfordulóra.

FELHÍVÁS!

A budapesti Országos Széchényi Könyvtár, mint magyar nemzeti könyvtár a teljesség igényével gyűjti, feldolgozza és megőrzi a magyar történelem és kultúra múltjának és jelenének emlékeit, dokumentumait. Ez a feladat Magyarország esetében különösen fontos egyrészt sajátos nyelvünk és kultúránk, másrészt a világban szétszóródott magyarság miatt.

Azzal a kéréssel fordulunk a Németországban és Ausztriában élő honfitársainkhoz, hogy megjelenő könyveikből és minden egyéb kiadványukból egy tiszteletpéldányt küldjenek el címünkre, hogy azok a magyar kulturális örökség részévé váljanak, napjaink olvasói, kutatói és a jövő generációi hozzáférhessenek. Az ajándék értékét növeli, ha a művet dedikálják is könyvtárunknak. Segtségükben bízunk.

Országos Széchényi Könyvtár Gyarapítási Osztály

H-1827 Budapest, Budavári Palota F. épület

APRÓHIRDETÉSEK

A magyarok legkedveltebb találkozóhelye
a hagyományos müncheni

MAGYAR BÁL.

Az eddigi nagyszerű keretek között

1997. január 10-én, pénteken,
20.00 órai kezdettel,

a HOTEL BAYERISCHER HOF (Promenade-
platz 2-6, München 2) dísztermében tartjuk.
Kérjük kedves honfitársainkat és barátainkat,
hogy rendezvényünk dátumát már most je-
gyezzék elő a naptárba! **A bárendezés.**

MEGHÍVÓ / EINLADUNG

Bielefeld-Paderborn és környéke magyarsá-
ga, a müncheni Magyar Katolikus Misszió szer-
vezésében 1997 február 1-én, szombaton, 18.00
órától hajnalig, Paderborn-Sennelagerben, a
Schützenhalle-ban bált rendez. A tánccsapat
a már ismert müncheni Pacsirta együttes szol-
gálatja. A vacsorához magyaros ételekről és
italokról gondoskodunk. Belépődíj 12.— DM.
Szeretettel várjuk Önöket családjukkal, ma-
gyar és német barátokkal, ismerőseikkel. Kér-
jük kedves vendégeinket a résztvevők számát
mielőbb jelezni rendezőink egyikének tele-
fonszámán: Varga Rozália (05254) 1 09 11;
Gunde Péter (0521) 6 63 22; Galac Veronika
(05201) 1 04 61; Bankó Árpád (05201) 7 03 24;
Bagossy István (0251) 32 65 01.

Der alljährliche Faschingsball der Bielefeld-
Paderborner Ungarn findet am 1. Februar 1997
in Paderborn-Sennelager statt.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI
OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizetési árát kér-
jük helyi terjesztőinkkel
(misszióinkkal) rendezni! Csak a
kiadóból postázott újságok előfize-
tését kérjük az „Életünk“ müncheni
Postabank számlájára befizetni.
A szerkesztőség

Németországban élő magyar férfi, 48/180/80,
megismerkedne vallásos, karcsú, nemdohányzó
hölgygel. Jelige: „Megértés“.

Minden lapunkban ismertett, de a Ma-
gyarország megjelenő egyéb könyvek
is megrendelhetők az alábbi címen:

K U P A, Distelfinkweg 21,
D - 81249 MÜNCHEN.

Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.

Szamosi József munkái:

MAGYAR LEGENDA EMLÉKEI
NYUGATON

96 o., 15 színes és 10 fekete-fehér képpel.

PASZIÁNSZ

- Csevegések, játékok, napló (1945-46) -
172 oldal.

MŰHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal.

Egy-egy könyv ára portóval 25.— DM.
(csak bankjegyben!)

Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. D-81925 München.

Megjelent! Megjelent!
TERÉZ — EGY KÖZÜLÜNK
dr. Szabó József új videofilmje,
Lisieux-i Szent Teréz halálának 100.
évfordulójára. 35 perc, VHS-PAL.
Ára: 25.— DM.
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ
VIDEOKAZETTÁK:

Teréz — egy közülünk DM
35 perces film, megjelent Lisieux-i
Szent Teréz halálának 100. évfor-
dulójára. VHS-PAL 25.—

Árpád-házi Szent Erzsébet élete
magyarul vagy németül, 40 perces
film, VHS-PAL 25.—

Lourdes
50 perces film, VHS-PAL 30.—
Lourdes-i Keresztút
50 perces film, VHS-PAL 30.—

Lourdes-i csodák és gyógyulások
Dokumentumfilm hat csodásan meg-
gyógyulttal. 90 perc, VHS-PAL 30.—

KAZETTÁK:
Lourdes és az evangélium, vígasz-
talások. Rádiós magyar nyelvű ka-
zetta, 60 perc 10.—
Lourdes-i üzenet — elmékedések
dr. Szabó József összeállítása 10.—

KÖNYV:
Lourdes — Bernadett nyomdokain
(kb. 140 színes képpel) 25.—
Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
Redaktion Életünk
Landwehrstr. 66, D-80336 München

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
N A G Y V Á L A S Z T É K B A N I
Olcsó áron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, mo-
dern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Te-
lefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Csikszeredától - Torontóig magyarok nem-
zetközi társasága, várja Önt. „Határok nél-
kül, Budapest 1300, Pf. 241“.

Budán 2 + 2 félszobás lakás berendezve ki-
adó, hosszú időre is. ☎ (D) (081 02) 48 60.

Kamaraerdőn, panorámás telken, 300 m²-es,
5 szobás, új luxus lakás eladó. Telefon: (D)
(081 02) 48 60.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Szé-
her út 3. Tel./Fax: 0036-1-1763 730 és telefon
0036-1-2750 550. Szeretettel várjuk szállodánk-
ban, mely harmadszor nyerte el az „Ev pan-
ziója“ díjat! Családias légkör, zöldövezetben,
de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal —
zárt autóparkoló.

Budapest, a XVIII. kerületben családiház
kerttel eladó. Hozzáépítés lehetséges. Irodá-
nak, lakásnak alkalmas. Ára: 70.000 DM. Vá-
laszok: „Hazatérés“ jellegre a kiadóba.

Budai kertés villában újonnan kialakított
kétszobás és másfélszobás, bútorozott, kom-
fortos lakás kiadó 40.— DM lakás/naponta.
Hosszabb időre engedmény! Parkolás zárt
kerben. ☎ 0036-1-202 30 25.

Jegypár, 29/32, asztalos, több vezetői jo-
gosítvánnyal rendelkező férfi, gimnáziumot
végzett hölgy, januári kezdettel, nyelvtudás
nélkül, szállásos munkahelyet keres. Válaszok-
at „Allás keresés“ jellegre a kiadóba.

Eladó! Budán, a Vérmezőnél, 79 m²-es öss-
skomfortos lakás, irodának is alkalmas. Érde-
klődés: Selmeczy. ☎ (H) 0036-1-155 17 83.

Magyar, de németül beszélő, 21 éves, jo-
gosítvánnyal rendelkező leány, gyerek mellé áll-
lást vállalna. Levél cím: Juhász Edit, H-1191
Budapest, Rákóczi u. 29. II. em., 7a. Telefon:
0036-1-1778 964.

Magyar, középkorú hölgyek házvezetőnőnek
vagy konyhai dolgozóknak elhelyezkednének.
Érdeklődés: ☎ 0036-1-1778 964 szám alatt.

Balaton mellett, Fonyódon, Temető u. 63., há-
romszobás, hatszobás, összkomfortos családi
ház eladó! ☎ 0036-85-360 690.

Levelezőpartnert keresek, aki esetleg meg-
osztaná velem Magyarországon lévő nyaraló-
házam magányát. Jelige: „Rossz egyedül“.

Kétszemélyes háztartásba házvezetőnőt ke-
resek 50 éves korig. Német nyelvtudással,
társalgási színvonalon, Stuttgart környékére.
„Ki jövőnk egymással“ jellegre.

Az Óbudai Főplébánia bérbé ad egy bemu-
tató-teremnek vagy üzletnek alkalmas, 120 m²
alapterületű termet, amelyben 60 m² galéria
van, egy 25 m²-es irodával. Az Árpád-híd bu-
dai hídfőjénél (Tanuló u. 1.), telefon, jó par-
kolás, jó közlekedés. Tel.: 0036-1-168 6424.
H-1036 Budapest, Lajos u. 168.

Balatonnál, két generációs, 5 szobás, kertés
ház realis áron eladó! Érdeklődni: Péterfai
Jánosné, H-8640 Fonyód, Rózsa utca 17. Te-
lefon: 0036-85-363 802.

Nürnbergi okleveles elektromérnök, biztos
munkahellyel, 30 éves, 175 cm magas, nem-
dohányzó férfi megismerkedne házasság cél-
jából, németül is beszélő hölgygel. Fénykép-
es választ: „1 + 1 = ? 2“ jellegre a kiadóba.

„T É T É N Y “ Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 - 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badacsonyi szürkebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Etyeki Chardonnay	8.80
Alföldi olaszrizling	6.50
Alföldi kékfrankos	6.50
Villányi rosé, Kékóportó	8.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Egri bikavér	9.50
Egri leányka	7.50
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.50
Kecskeméti barackpáltnka	29.—
Vilmos körtepáltnka	29.—
Unikum	29.—
Egri cseresznyepáltnka	25.50
Császárkörte	21.50
Diólikör 0.5 liter	14.50
Címeres barackpáltnka	33.—
Sárgabarack-, Málnalikör 0.5 liter	13.50
Tarhonya, kocka laskatészta per kg	7.—
Májás-, véres hurka, disznósajt	13.—
Tokaszalonna	15.—
Füstöltszalonna	12.—
Friss kolbász	15.—
Házi kolbász	25.—
Téliszalámi	33.—
Szegedi szalámi	30.—
Csabi, Gyulai	27.—

● Üvegárut nem szállítunk! ●

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Passau Egyházmegye: Miséző hely: Passau:
Érd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchenplatz 1,
D-94032 Passau. ☎ (0851) 24 96.

Rottenburg-Stuttgarti Egyházmegye:

Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Hork-
heim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böb-
lingen, Schw. Gmünd, Eislingen.
Érd.: Ft. Horváth János, Pfizerstr. 5, D-
70184 Stuttgart. ☎ (0711) 236 91 90, Fax:
(0711) 236 73 93.

Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heiden-
heim, Fridrichshafen, Singen, Munderkingen,
Ulm, Schweningen, Biberach, Bad Waldsee,
Leutkirch.
Érd.: Ft. P. Gyűrűs István SJ, Immentud-
str. 14/B, D-88250 Weingarten. Telefon: (0751)
586 76.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Würzburgi Egyházmegye:
Miséző hely: Würzburg.
Érd.: Ft. dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpf-
ner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Tel.: (0930)
38 62 43, 173 78.

NÉMETORSZÁG

Aacheni Egyházmegye:
Miséző helyek: Aachen, Mönchengladbach,
Krefeld.
Érd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52087
Aachen. ☎ (0172) 248 63 26.

Augsburgi Egyházmegye:
Miséző helyek: Augsburg, Kempten Neuburg.
Érd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Mission,
Oberführinger Str. 40, D-81925 München. Te-
lefon: (089) 98 26 37 és 98 26 38.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmegye
nürnbergi székhellyel:
Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt,
Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing.
Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Kath. Mission,
Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Tele-
fon: (0911) 507 57 96.

Eseni Egyházmegye:
Miséző helyek: Duisburg, Oberhausen, Bo-
chum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mühl-
heim.
Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Mission,
Sieeler Str. 110, D-45139 Essen. Tel.: (0201)
28 47 40.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegyeék offen-
burgi székhellyel:
Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kai-
serslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-
Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Strasbourg,
Mühlhouse, Colmar.
Érd.: Ft. dr. Szabó József, Ung. Kath. Mis-
sion, Straßburger Str. 39, D- 77652 Offenburg.
☎ (0781) 268 36.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hill-
desheimi Egyházmegye:
Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lü-
beck, Braunschweig, Bremen.
Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ung.
Kath. Mission, Holdzdam 20, D-20099 Ham-
burg. ☎ (040) 24 60 49.

Érd. Berlinben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kir-
chengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 108,
D-12161 Berlin. ☎ (030) 859 23 95, Fax: (030)
851 25 93.

Kölni Főegyházmegye:
Miséző helyek: Köln, Longerich, Düsseldorf,
Bonn, Wuppertal.
Érd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission,
Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. Tel.: (0221)
23 80 60.

Mainz-Limburg-Fuldai Egyházmegyeék frank-
furti székhellyel:
Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Wies-
baden, Mainz, Darmstadt, Giessen.
Érd.: Ft. Takács Pál, Ung. Kath. Gemeinde,
Oppenheimer Str. 49, D-60594 Frankfurt/M.
☎ (069) 61 21 66.

München-Freisingi Egyházmegye:
Miséző helyek: München, Rosenheim.
Érd.: Ft. dr. Cserháti Ferenc, Ung. Kath.
Mission, Oberführinger Str. 40, D-81925 Mün-
chen. ☎ (089) 98 26 37, 98 26 38, Fax: (089)
98 54 19.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyház-
megyeék:
Miséző helyek: Hagen, Menden, Arnsberg,
Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster.
Érd.: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mis-
sion, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Han-
dorf. ☎ (0251) 32 65 01.

Brüsszel: P. Posta Benjamin OFM, Mission
Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit
123, B-1050 Bruxelles (XL). Telefon: 0032-2-
648 53 36.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlel-
kész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais
33, B-4000 Liège. ☎ 0032-041-233 910.

DÁNIA — NORVÉGIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenos-
gade 4, DK-1616 Köbenhavn. ☎ 0045-31-
21 85 88.

ANGLIA
London: Rev. Msgr. Tüttő György főlelkész,
Dusten House, 141, Gunnersbury Ave., Lon-
don W3 8 Le. ☎ 0044-81-992 20 54.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath.
Seelsorgeamt, Doblergasse 2/30 b., A-1070
Wien, ☎ 0043-1-526 49 72.

Alsóőr/Burgenland: Ft. dr. Galambos Ire-
neus OSB, Pfarramt Unterwart, ☎ 0043-33-
527 108.

Linzi: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seel-
sorgeamt, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz. ☎
0043-732-342 586.

Graz: Ugr. Mihály, ☎ 0043-316- 68 35 08.
Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, ☎ 0043-4762-
580 62.

Kedves Olvasóink,
időnként közöljük a magyar lelkészek tel-
efonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet
a szentmisék helye és ideje után.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon
az OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók:
11773085 - 07063558, t.a. 973080706355 számú
kontójára, Fejős Ottó néven. Évi előfizetés hí-
veknak: 1000.— Ft.; lelkészeknek öt inten-
ciós testimonium a kiadóhivatal címére.

BELGIUM

Brüsszel: P. Posta Benjamin OFM, Mission
Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit
123, B-1050 Bruxelles (XL). Telefon: 0032-2-
648 53 36.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlel-
kész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais
33, B-4000 Liège. ☎ 0032-041-233 910.

DÁNIA — NORVÉGIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenos-
gade 4, DK-1616 Köbenhavn. ☎ 0045-31-
21 85 88.

ANGLIA
London: Rev. Msgr. Tüttő György főlelkész,
Dusten House, 141, Gunnersbury Ave., Lon-
don W3 8 Le. ☎ 0044-81-992 20 54.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath.
Seelsorgeamt, Doblergasse 2/30 b., A-1070
Wien, ☎ 0043-1-526 49 72.

Alsóőr/Burgenland: Ft. dr. Galambos Ire-
neus OSB, Pfarramt Unterwart, ☎ 0043-33-
527 108.

Linzi: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seel-
sorgeamt, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz. ☎
0043-732-342 586.

Graz: Ugr. Mihály, ☎ 0043-316- 68 35 08.
Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, ☎ 0043-4762-
580 62.

Kedves Olvasóink,
időnként közöljük a magyar lelkészek tel-
efonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet
a szentmisék helye és ideje után.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon
az OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók:
11773085 - 07063558, t.a. 973080706355 számú
kontójára, Fejős Ottó néven. Évi előfizetés hí-
veknak: 1000.— Ft.; lelkészeknek öt inten-
ciós testimonium a kiadóhivatal címére.

É L E T Ö N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészéég
Landwehrstraße 66 • 80336 München.
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Felelős Kiadó:

a Magyar Katolikus Főlelkészéég.
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc.

Felelős szerkesztő:

Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Ramsay
Győző, Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:

Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 • 80336 München.

Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc.

Verantw. Redakteur:

Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40.—

ELŐFIZETÉS:

Az Életünk a helyi magyar lelkészek
terjesztik, 6k küldik szét és náluk is
kell előfizetni!

Tengerentúlr, vagy ahol nincs magyar
lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.

Előfizetési ár egy évre DM 25.—

vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlr légipostával DM 40.—

Lapzárta minden hónap 15-én.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postbank Niederlassung München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80.

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto.

Erscheint 11 mal im Jahr.

Druck: Danubia Druckerei GmbH.

Ferchenbachstr. 88 • 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-
kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-
Seelsorge München — Sonderkonto:

Postbank München,